

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Nepremakljivo temelji

Češkoslovaški tiskovni urad se brez dvoma moti, če iz nekaterih pojavov zadnjega časa sklepa, da javno mnenje v Jugoslaviji postaja bolj in bolj naklonjeno sodelovanju z Nemčijo. Vsaj v tem smislu, kakor ga očitno tu predpostavlja oficijelni glas iz bratske slovenske republike, to nikakor ne more biti res, zlasti če upoštevamo sedanji mednarodni politični položaj, ki pomeni pač višek nesoglasja med nemškim in francoskim zamislim uredbe Evrope.

Zakaj to je pač aksiom vsake jugoslovanske državne politike, da ne more biti nobenega političnega sodelovanja z Nemčijo, dokler se smerice njene mednarodne politike nahajajo bistveno v nasprotju z onimi, ki jih kot nepremakljive osnove pravičnega miru in narodnega sožitja v Evropi zasledujejo Francija in njeni zavezniki. Med te zaveznike pa spadamo, kakor znano, tudi mi, ne samo iz čisto zunanjih razlogov zdravega političnega egoizma, ki so narekovani od političnega položaja dnevnega momenta, ampak tudi, in to v prvi vrsti, zaradi iste politične miselnosti in istega notranjega pojmovanja javnih problemov. To je nas in vse slovanske narode sploh, naj so bili še tako v zunanji in notranji, duhovni zavisnosti od Nemcev, bitno vezalo z duhom francoskega naroda, odkar smo začeli živeti svoje lastno zavestno narodno življenje, postavljeno na temelji svobode, enakopravnosti in demokracije pa bratskega občestva vseh narodov. Ker se to naše gledanje javnega življenja ni nič izpremenilo, ampak se je v stoletni borbi z gospodskimi, poltlačevalnimi in osvajaletimi težnjami nemštva le še globlje in ostreje razvilo, in ker je naša narodna svoboda in državna odvisnost plod ravno te borbe, zato nam že naš samoohranjenost nagon brani misliti na politično sodelovanje z nemškim narodom, dokler ni on resnično in popolnoma izpremenil svoje politične miselnosti.

Nihče ne more tako pravilno ceniti vseh pozitivnih vrednot, ki jih je nemštvo bodisi vzgojilo in posredovalo, bodisi razvezalo v slovanski duševnosti, kakor mi, ki smo stoletja živeli z njim ne samo v politični odvisnosti, ampak tudi v najožjem kulturnem stiku, prepojevanju in izmenjavanju. Nihče pa tudi ni po lastni skušnji tako ostro in točno vpogledal velike nevarnosti, ki jo za slovansko pomenijo gospodovalni instinkti germanskega plemena, njegov politični ethos, njegova vitalno najgloblje utemeljena žepa po nadvladanju drugih, v prvi vrsti slovansva, pa naj bo že v tej ali drugi obliki. In zato mi tudi ne moremo biti tako primitivno naivni, da bi iz samega navdušenja za take visoke pojave nemške kulture, kakor je bila brez dvoma nedavna razstava nemške umetnosti v Belgradu, prezrli druge pojave nemškega duha in mišljenja, ki, neizpremenjen po usodi minule katastrofe pruskega militarizma, prizadeva evropskemu kulturnemu človeštvu vedno večje skrbi in ne ovira samo mirne ustavitve razmer, ampak tudi prepod Evrope na resnično krščanskih in demokratičnih načelih. Ne rečemo, da ni veliko globoko prosvetljenih duhov v Germaniji, ki ne bi za takim idealom odkrito stremeli, toda duha naroda niso prekvasil in usmerjenost nemškega povprečnega človeka je zlasti slovansvu prav tako globoko nasprotna kakor je bila pred strašnim polomom leta 1918., čeprav se to nasprotstvo javlja danes v drugi obliki.

Ce iz tega preidemo na čisto konkretno politično podoben, ki nam jo danes nujna naš kontinent, vidimo našo tezo dokazano na vsej črti. Bodisi pod krinko najradikalnejših človečanskih, pacifističnih ali kolektivističnih gesel z ene, bodisi po neprikriti nacionalistični, plemenski ter reakcionarni propagandi z druge strani se nemški politični duh udeležuje danes v isti smeri ko pred padcem hohensolerske hiše. Največja slovanska država, Rusija, je danes še bolj odvisna od nemškega vpliva nego pod carji, in muški bi pod sovjetsko diktaturo ne mogli udeleževati načrta revolucioniranja Evrope, če ne bi izvajanja vodili legijoni nemških tehnikov in duševnih delavcev, katere zavestno ali nezavestno vodi tendenca, da bi se ta razvoj preusmeril v korist velike nemške države in njenega političnega ter kulturnega prvenstva. Vsak nemški človek v inozemstvu je več ali manj v službi revanšnega nagona poražene predvojnne Nemčije, ki živi dalje v podzavesti vsakega svojega narodnega člana, pa naj je cilj te revanše vpostavitve viljemovske velike Nemčije ali protifrancoski blok od Moskve do Rima ali pa gospodarska penetracija Balkana ali pa karkoliže; na vsak način se niti reakcionarna niti boljševiska nova Nemčija ne bi mogla uresničiti drugače kakor po zopetnem zaslužjenju Slovnanov pod germansko nadvlado sveta. Niti najbolj odkriti nemški demokrat ne more zatajiti svoje antipatije do Češkoslovaške ali do Poljske, izvzemši samo malo število najbolj izbranih duhov. Pa če bi vse to še ne moglo brezugovorno dokazati naše trditve, mora končno prepričati o njeni pravilnosti slehernega Slovana tajna nit, ki veže Nemčijo z Italijo neglede na zaslužene brate v južnih Tirolih. Pa če Nemci niso čisto brezumni napram preganjanju slovanske manjšine pod Italijo (za kar smo jim hvaležni), so vendar popolnoma gluhi, kadarkoli se sproži vprašanje domorodne slovenske manjšine na Korškem, medtem ko ne nehaajo privajati sebi peščice umetno ustvarjenih nemčurjev v nekaterih bivših štajerskih mestih. Naj kdo še tako simpatizira z nemškim narodom, ki je v mnogih ožirih — samo ne v političnem! — v resnici vreden simpatij, tega ne bo mogel nihče prezreti, da se nemški narod do današnjega dne duhovno ni odpovedal niti eni sami pedi zemlje ali enega samega atoma svoje bivše politične ali gospodarske interesne sfere, katero je imel po svojem osvajaškem gonu pred vojno. To je neutajljivo dejstvo, od katerega je naša politična usmeritev napram

Fronta proti germanizmu vstaja

Francozi izprašujejo vest onim, ki so zakrivali porast germanizma v Evropi

Odkod neodločno stališče nekaterih vzhodnih držav?

Pariz, 10. aprila. fr. Francosko javno mnenje je bilo med vsemi državami v Evropi najbolj iskreno ogorčeno nad zavratnim poizkusom Avstrije in Nemčije, postaviti Evropo pred izgotovljeno dejstvo, da ima izbirati ali med Panevropo, v kateri bo prevladoval nemški blok, ali pa med anarhijo. V nobeni drugi državi se to javno mnenje tudi ni tako iskreno in kritično izjavilo o najrazličnejših vzrokih, ki so dovedli do nepojmljivega dejstva, da se je deset let po versajskem miru naenkrat pojavil v Evropi predvojni nemški blok z vidno napadalno tendenco proti vzhodu. Ako pogledamo nazaj skozi vsa časopisna mnenja zadnjih tednov, bomo opazili, da so si Francozi v prvi vrsti izprašali vest samim sebi in da so šele potem prešli na kritiko drugih od Francozov neodvisnih faktorjev, ki so sokrivi sedanjega neljubega napetega položaja v Evropi.

Očitki, katere je moral slišati Briand od listov vseh struj, so značilni za nenadno prebujenje samo ohranilnega čuta francoskega naroda. Briand vodi skoroda vse povojno desetletje francosko zunanjo politiko in preko nje posega odločilno v mednarodno politiko. Kot takemu predbacivajo popolno nepoznanje zgodovine ter neko poetično naivnost v ocenjevanju mentalitet onih narodov, s katerimi je imela Francija v zgodovini največ opravil. Predbaciva se mu, da je s svojim neutemeljenim optimizmom uspaval francosko javno mnenje, si odtujil simpatije držav Male antante, ki mu iz življenjskih razlogov niso mogle slediti po njegovih krivuljastih značnih potih. Njega delajo odgovornega za to, da se je germanizem zbudil iz povojne letargije ter prešel k ofenzivi, zato ker nikjer okrog sebe ni videl nepremostljivih ovir za doseg svojih ambicij. Zato je zelo karakteristično, kako so vsi vodilni listi brez izjeme odločno izstopili z zahtevu, da mora Francija opustiti vsako poetično sanjarenje v zunanji politiki ter priti na dan s konkretnimi načrti, kako hoče rešiti v duhu pravice evropsko vprašanje, ker samo na ta način bo zopet zbrala okrog sebe vse države onstran nemškega bloka, ki vidijo v Franciji svojo nesebično prijateljico in zaščitnico. Zelo značilen je v tem pogledu tudi skrajno oster nastop predsednika republike, ki je v Nizzi naravnost dezavuiral zunanjega ministra in njegovo v meglo zavito politiko. Najprvo je domovina, tako je vzkliknil, potem pride šele drugo.

Francosko časopisje pa zadnje dni tudi nič ne štedi, kot zgoraj omenjeno, s kritičnimi ocenami zadržanja ostalih evropskih držav napram nemškemu bloku. Tako beremo v »Volonte«, da je Mala antanta ravno v trenutku, ko bi morala vršiti svojo važno politično funkcijo, odpovedala, ker je od nje samo Česloslovaška zavzela odločno protinemško stališče, med tem ko sta ostali dve zaveznici še v stadiju nerazumljivega oklevanja. »Echo de Paris« se bavi z istim vprašanjem ter postavlja, da Mala antanta razen takrat, ko je bilo treba izgnati kralja Karola iz Budimpešte, sploh nikdar ni funkcionirala; tako je lani na sinajski konferenci odpovedala zvestoba Česloslovaške, ker se je ustrašila žrtve, ki bi jih morala doprinesti, ako bi se bil ustvaril carinski blok držav Male antante; tako je odpovedala tudi sedaj vsled rezerviranega zadržanja Jugoslavije in Romunije, katerim Nemci ponujajo zapeljive gospodarske ugodnosti, ako se njim pridružita. »Avenir« se naravnost čudi, kako je mogoče, da si je znala Nemčija pridobiti v tako kratkem času toliko prijateljev ravno v onih krajih, ki so najbolj izpostavljeni, in proti katerim je bila svoje dni in bo zopet v bodočnosti v prvi vrsti obrnjena osvojevalna ost neuasitnega germanizma. Nekateri socialistični listi, kakor »La Vie Ouvriere« namiguje, da se je Francija zamerila nekaterim vzhodnim državam ravno radi tega, ker je francoski kapitalizem stanovitno odklanjal vse prošnje za posojilo, ki so prihajale od vzhoda. Sedaj pa da so iste države hotele pokazati francoskemu kapitalu, da ga ne rabijo in da lahko računajo

na denarno pomoč od strani Nemčije. To je, piše Pietri v tem listu, edina pravilna razlaga za zadržanje vzhodnoevropskih držav napram germanškemu bloku, zadržanje, katero bi v drugih prilikah in v drugih okoliščinah vsak trezen politik moral smatrati za samomorilno in škandalozno. Drugi listi pa spet izražajo upanje, da bo čistilni ogenj, skozi katerega mora trenutno iti francoska zunanja politika ter njene vzhodne zaveznice, odstranil vsako nejasnost ter izvaril kristalno čisto ljubezen med vsemi civiliziranimi državami in narodi, ki so se nedavno še borili za svojo pravico in za svojo svobodo.

Vendar enkrat

Pariz, 10. aprila. AA. Laval je imel daljši razgovor z Briandom. Po poročilu listov sta razpravljala o vprašanju carinske zveze med Avstrijo in Nemčijo. Francija bo dovolila za poljedelske pridelke srednje-evropskih in vzhodno-evropskih držav razne prednostne carine in bo šla v tem sklepu tako daleč, da bo prelomila s sistemom največje ugodnosti. Francoska vlada je opustila prvotno namero, da organizira zvezo podonavskih držav s sodelovanjem Francije in z izključitvijo Nemčije.

Bankrot Briandove politike

Pariz, 10. apr. kk. Govor predsednika republike Doumerguea v Nizzi, o katerem se je povsod mnogo pisalo, je razkril že več mesecev znano nasprotje med predsednikom republike in francoskim zunanjim ministrom Briandom. Trdi se celo, da Briand ravno zato ni spremljal Doumerguea na potovanje v Tunis, da mu Doumergue svojih očitkov ne bo vrget v obraz. Bankrot Briandove politike je tako viden, da se je predsednik republike smatral prisiljenega, da to oficijelno izjavi. Doumergue je pred svojim odpotovanjem zvonil z alarmnim zvonom, da svari pred nevarnostmi Briandove zunanje politike.

Sokol oproščen poštnih taks

Belgrad, 10. apr. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o oprostitvi poštnih taks Sokola kraljevine Jugoslavije.

§ 1. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije in njegove enote: sokolske župe, sokolska društva in kmetске sokolske čete so oproščeni plačevanja taks

Iberski polotok se trese

Revolucija izbruhnla na Portugalskem in se razširila na Azore

London, 10. aprila. AA. Iz Lizbone poročajo, da je vladalo tamkaj ves včerajšnji dan in minulo noč veliko razburjenje Londonski krogi, ki imajo trgovske zveze z Lizbono, so prejeli vest, da so pripravljali v mestu revolucijo. Policija je v Lizboni v Oportu in v drugih mestih aretirala veliko oseb, ki so bile v zvezi z revolucionarnim odborom na otoku Madeiri. Med aretiranci je več bivših ministrov. Po ulicah Lizbone križarijo oborožene čete. Druge so v vojašnicah v stalni pripravljenosti. Odkar je bil Manuel odstavljen, je izbruhnlo v Portugalski že 22. revoluciji. Poročajo, da je veliko meščanov, ki so bili udeleženi pri zrotu, v vsej naglici zapustilo mesto. Nezadovoljni častniki v Lizboni in v Oportu so objavili proglas, v katerem očitajo sedanji vladi, da je s silo zatrla vse državljanske svobodščine. Zaročniki so nameravali proglasiti splošno stavko v glavnih industrijah v prestolnici in v drugih večjih mestih in tako izzvati revolucijo.

Madrid, 10. aprila. AA. Upor na otoku Madeira je čedalje bolj resen. Tukajšnji politični krogi menijo, da je ta upor del splošnega revolucionarnega gibanja. Čete, ki jih je poslala portugalska vlada minuli teden proti upornikom, so položile orožje in brzojavile vladi v Lizboni, naj odpravi diktaturo in obnovi ustavo.

Po poročilih s severne portugalske meje, so revolucionarji na otoku Madeira v stalni zvezi z uporniki v severni Portugalski. Policija je aretirala zadnje dni veliko oseb. Poročajo, da so v Tagusu še vedno usidrane dve transportni ladji in ena križarka, ki so odplule v sredo na otok Madeiro, ker vlada ne zaupa v zanesljivost teh čet.

Lizbona, 10. aprila. AA. Poročila z Azorov pravijo, da so se ti otoki pridružili revolucionarnemu gibanju v Madeiri. Posadki v Punta del Gado in v Angri de Heroismo sta razveselili revolucionarno zastavo. Ministrski svet je imel dolgo sejo, po kateri je izjavil, da je zvestoba čet, ki so bile odposlane proti revolucionarjem, nedotaknjena. O bojnih operacijah ni bil doslej izdan noben komunikat.

Lizbona, 10. aprila. kk. Vse vojaške posadke Azorskih otokov so se pod vodstvom tjakaj preganjenih politikov pridružile revoluciji. Bojne ladje, ki bi imele odpluti na Azore, da udušijo vstajo,

ležijo še vedno v lizbonskem pristanišču, ker se posadke nočejo odpeljati. Položaj se vidno poslabšuje. Vsa javna poslopja so zasedena. Policija je pripravljena. Straže krožijo po mestu na tovornih avtomobilih. Uredništvo lista »Republica« je bilo zaprt. Mnogo oseb je bilo aretiranih, med njimi tudi zmerni levičarski politiki in časnikarji. V Lizboni se zbirajo vojaške čete. Vodstvo upora na Azorih je v Parizu v rokah lige, katere načelnik je bivši državni predsednik Bernardino Machado. Zaenkrat pa je v Lizboni in v Oportu se vse mirno. Neki letalski častnik bi imel biti aretiran, pa je ušel s svojim letalom v Madrid.

Madrid, 10. apr. kk. V Barceloni je zopet veliko vznemirjenje. Videti je, da so oblasti pričakovale kakšen napad, ker se okolica mesta straži najostreje. Na vojaškem letališču so pripravljene strojne puške. Zdi se, da je to v zvezi z govoricami, da namerava letalski major Franco zopet kak napad. Danes so vdrli štirje možje, maskirani, z revolverji v podružnico katalonske banke v Barceloni in oropali banko za 15.000 pezet. Po činu so lahko neovirano odšli. V Madridu so bili danes veliki shodi brezposelnih, ki so zahtevali zaposlitve in kruha. Pozneje je prišlo do izgrediv pred lokali nac. napadalnih oddelkov. Pri tem je bil s strelom ranjen en študent. Mnogi se bojijo, da bo v nedeljo, ko bodo volitve, prišlo do velikih spopadov. Veliko zanimanje vlada za te volitve in za njihov izid. Republikanci so si svesti zmage, posebno v mnogih manjših podeželskih mestih, nasprotno pa tudi monarhisti z vsemi sredstvi delajo za svojo zmago.

Kam hrene Madjarska

Berlin, 10. apr. kk. Budimpeštanski poročevalci »12 Uhr Blatt« javlja, da je romunski princ Nikolaj očitno v avtomobilu obiskal Budimpešto in da se v političnih krogih živahno razpravlja o tem, da je namen njegovega prihoda ta, da bi v Budimpešti preprečil priključitev Madjarske k avstro-nemški carinski uniji in da bi nasprotno Madjarska pristopila k francoskemu načrtu nasprotne carinske unije južnovzhodno-evropskih agrarnih držav.

Svetova agrarna konferenca

Budimpešta, 10. aprila. ž. 18. t. m. bo svetova agrarna konferenca v Londonu. Konferenci bo predsedoval Ferguson. Na konferenci bodo zastopane vse agrarne države sveta. Do sedaj so se prijavile USA, Kanada, Argentina in Sovjetska Rusija. Vse druge agrarne države sveta bodo zastopane po skupni delegaciji, z ozirom na to, da so interesi vseh teh držav enaki. Na konferenci se bo sklepalo o konstituciji mednarodnega poljedelskega odbora, kateri bi imel regulirati eksport vseh agrarnih držav.

Mariborsko delavstvo trpi

Maribor, 10. aprila.

Težak je položaj, v katerem se nahaja mariborsko delavstvo v poslednjem času. Našli so se ljudje, ki so šli med delavstvo in mu prigovarjali, naj proti svojim delodajalcem, ki so mu v teku zadnjih 3 let ukinitelj pravico glede nadur, vložijo tožbo. Več ali manj prizadete so različne industrijske panoge. Zgodilo se je pa tudi, da so podjetni industriji reagirali na ta način, da so v teh težkih časih brezposelnosti, delavcem kratkoma odpovedali službo. Šli so še dalje in napravili trden sklep, da nobeden izmed njih ne sprejme odpuščenih delavcev v službo. Gre za približno 2000 delavcev. Kdo naj njih deci daje kruha? Gotovo ne tisti, ki so jih odpustili, pa tudi ne tisti, ki so v trenutnem afektu šli in naščuvali delavstvo, da je napravilo ta korak brez predhodnega pomisleka od strani ljudi, ki so v ozadju. Zato je treba tembolj povdati hvalavredno pobudo mariborske Jugoslovanske strokovne zveze, ki je v enem glavnem teh obratov dosegla z intervencijo to, da so se napovedane odpovedi za dobo štirinajst dni ukinitelj, pač pa naj se zajamejo ureditve vprašanja glede izplačila nadur na podlagi pogajanj med predstavstvom Delavske zbornice kot zakonite predstavnice delavstva in pa Zvezo industrijcev. Da se te težke razmere ublažijo in da se popravijo velike napake nekaterih, se je včeraj vršil v Mariboru sestanek, ki je v ožjih krogih rodil lep uspeh v gornjem smislu. Vsekakor je treba dati priznanje ljudem, ki so iz ozkih temeljev svojega socialnega razgledovanja ublažili grozeče odpovedi.

Besedovski toži

Berlin, 10. aprila. AA. Bivši tajnik sovjetskega poslanstva v Parizu Besedovski, čigar afera je svojetasno vzbudila svetovno pozornost, je tožil narodnosocialistični list »Völkischer Beobachter« zaradi razžaljenja časti. List je Besedovskega ostro napadel, ker je slednji očital parodnim socialistom, da so dobivali podporo iz Rusije. Casopis imenuje Besedovskega ničvrednega in mu očita, da je živel več let na stroške ruskega ljudstva v izobliju in zbežal šele iz ruskega poslanstva, ko ga je ruska policija pozvala na odgovornost.

„Groß Zeppelin“

Kairo, 10. apr. AA. Po naglem poletu se je »Groß Zeppelin« pojavil nad prestolnico 13 ur pred napovedanim časom. Vrgel je na mesto pošto. Obvestili so ga, da niso priprave za pristanek še končane, nakar je zrakoplov izginil proti Gornjemu Nilu in se vrne na letališče Almaza jutri zjutraj. Tu je zbrana ogromna množica, ki bo pričakovala zrakoplov, da vidi njega pristanek. Pojav zrakoplova nad Kairo je zbudil med prebivalstvom silno senzacijo. Strehe so bile polne občinstva in na ulicah je zastal ves promet.

Dražbeni oklic.

Dne 10. majnika ob 8 se vrši v župnišču na Trebelnem dražba, na kateri se odda delo: poprava zvonikove strehe.

Stavbeni odbor na Trebelnem.

Uprava trsnic

tvrdke Clotar Bouvier v Gornji Radgoni ima le še omejeno število prvovrstnih cepljenk belega Burgundca, Renskega rizlinga, Muškata, nega Silvanca, Laškega rizlinga, Biser Csaba in Neuburgerje na podlagah Riparia Portalis, Riparia Berlandieri, Teleki 8B in Solonis Riparia 1616 naprodaj. Seznam in cenik na željo brezplačno na razpolago.

NOVO!

Ravnokar je izšla knjiga o

NOVO!

Beneški Sloveniji

Dobi se v knjigarnah. — Cena 20 Din.

Ugodno naprodaj

Proda se 10 minut od glavnega kolodvora enonadstropna hiša, ki ima 8 sob, 4 kuhinje, 4 shrambe z verando in balkonom, klet kakor tudi 4 drvarnice, traven vrt za zelenjavo. Hiša je nova ter še ni popolnoma dogotovljena, 12 let je davka prosta in se radi preseljuje proda za 145.000 Din, 20.000 Din je vknjiženo. Resni reflektanti se naj pisмено tglasijo pri Francu Kaeu, trgovcu v Zgornji Bistrici, pošta Slovenska Bistrica.

Odrasli in otroci

se zelo uspešno zdravijo za čiščenje in osveženje krvi s „FIGOLOM“.

Dobiva se v vsaki lekarni, po pošti pa ga razpošilja proizvajalec: Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44, 3 stekl. s poštno 105 Din, 8 steklenic 245 Din, 1 steklenica 40 Din.

Razpis

Krajevni šolski odbor v St. Petru pri Novem mestu razpisuje zidarska, tesarska, krovna, kleparska, mizarska, ključavničarska, steklarska, pečarska, slikarska in plesarska dela, ki jih bo izvršiti pri dozidavi in prezidavi šolskega poslopja v St. Petru. Dela se bodo oddala posameznim podjetnikom ali pa tudi skupnemu podjetniku. Načrte, proračune in vsa pojasnila je dobiti pri šolskem upravitelju v St. Petru. Rok za vlaganje ponudb je do 25. aprila 1931.

Krajevni šolski odbor v St. Petru pri Novem mestu, dne 8. aprila 1931.
L. Kržišnik, poslovodja. Franc Bevc, predsednik.

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje

oddajo zidarskih, železo-betonskih in težaških del

za palačo na vogalu Gajeve in Beethovne ul. v Ljubljani.

Potrebni načrti, proračuni in razpis se dobe pri podpisnem uradu od 15. t. m. dalje med uradnimi urami za 200 Din.

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju do 23. aprila 1931 pri podpisnem uradu do pol 12 dopoldne.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 2-3 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo v 10. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službodobe

Mesarski pomočnik
vešč tudi sekanja v mesnici, se takoj sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3845.

Služkinja

neomadeževane preteklosti, dobra kuharica, ki je vajena pranja, pospravljanja sob, krpanja perila in drugih hišnih del, se išče za 3 člansko družino. Poštenost pogoj. — Nastop službe takoj ali vsaj do 24. aprila. Oglasiti se treba pri Fr. Vidicu, ravnatelju Hranilnice kmečkih občin, Ljubljana, Miklošičeva cesta 21 od 8—1 ali na Dunajski cesti št. 61, pritličje od 2—6.

Trgov. pomočnika

specerista ali slične stroke, 18 do 22 let starega, povsem simpatičnega, v vsakem oziru zanesljivega, pridnega in poštenega fanta, z lepim in priključljivim nastopom napram strankam, sprejemem v dobro, stalno službo takoj ali s prvim majnikom, za Maribor. Pogoji tudi nemščina v govoru ter dober računar. Prednost imajo podeželski. Le oglasu odgovarjajoči naj se javijo osebno dne 12. t. m. dopoldne. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« v Mariboru.

Sprejme se

od 15. maja do 15. sept. prvovrstna, perfektna

hotelska kuharica

z dobrimi referencami in navedbo plače. Ponudbe na ogl. oddelku »Slovenca« pod »Kuharica«.

TOVARNA MILA potrebuje

mojstra

za izdelavo škatelj za toaletna mila t. zv. kartonažnega mojstra. Ponudbe na upravo pod št. 3932.

Krojašk. pomočnika
dobrega — iščem. Franc Brtoncelj, Selca nad Škofjo Loko.

Vajenca

čvrste in zdravega, poštene rodbine, sprejme v trgovino z mešan. blagom Andrej Kos, Bizeljsko.

Službe iskejo

Organist in cerkovnik
Cecilijane — išče službo. Vešč je tudi posojilniškega in občinskega tajništva. Nastopi lahko takoj. Naslov pri upravi tega lista pod št. 3916.

Šofer

z dvorazredno trgovsko šolo, zmožen vseh popravil, išče mesta. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Trezen« št. 3928.

Občinski tajnik

in organist, izvrsten pevovalca, z večletno prakso, neomadeževane preteklosti, vojašine prost, samškega stanu, želi premeniti mesto. Službo nastopi takoj ali pozneje. Eventuelno prevzame tudi cerkovniško službo. Naslov v upravi pod št. 3909.

Upokojen uradnik

verziran, prevzame takoj oskrbništvu vile ali hiše. Pogoji ugodni. Naslov pove uprava pod št. 3913.

Deklica

z dežele, stara 17 let, išče službo kot začelnica v pomoč gospodinjji ali pa k otrokom. Cenj. ponudbe na naslov: Baštolc, Mojstrana.

Mladenč

23 let star, lepega vedenja, pošten, z znanjem nemščine, vešč tudi korespondence in računstva, išče primerno službo za takoj ali do 20. maja. Ponudbe na upravo pod »Trajne hvaležene«.

Tapetniški pomočnik

išče dela. Gre tudi k privatni stranki. Metod Zirovnik, Zg. Šiška 135.

Pekovski pomočnik

mlad, išče službo s 15. aprilom. Gre tudi na deželo. Ivan Kovačič, Šlovska ulica 14.

Pošten begunec

resnega značaja išče službo kot nočni čuvaj ali v kako trgovino. Vajen je opravljati tudi s konji. Na zahtevo položi kavicjo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3926.

Za službo

Čez štiri dni
lahko tudi Vi začnete delati, ako hočete, ker Vas mi zaposlimo v Vašem bivališču za mesečni paval Din 2.000 in provizijo. Kolekcija vzorcev 28 Din. — Pogodbo pošljemo na željo takoj. Ponudbi je treba priložiti znamko za odgovor. — Commercial, Osijek.

Pouk

Camernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast koncesionirana Prospekt zastoj. Pisite ponj!

Objave

Stopar Ivan,
rojen v Gojačevem na Gorškem, naj javi svoj naslov na: Dr. J. Vrtovec, Maribor, Koroševa ul. 3.

Stanovanja

Meblovano sobo
oddam s 14. aprilom. — Dr. Kodre — Staničeva ulica 3, Bežigrad.

Gospoda

sprejem takoj na stanovanje. Naslov pod št. 3835.

Stanovanje

3 do 4 sob, solčno, na prometnem kraju v Ljubljani, iščem. Ponudbe pod »1. maj 1931« na podružnico »Slovenca« Maribor.

Stanovanje

2 do 3 sob, po možnosti mestu, išče boljše družina za vsako ceno. Podrobne ponudbe z navedbo cene na upravo št. 100

Stanovanje

dve sobi, parket, kuhinja, shramba, kabinet, elektrika, vodovod in pritlikline, se takoj odda. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3914.

Elegantno stanovanje

s 5 sobami in vsem komfortom, nasproti parka v centru Ljubljane, se odda za avgust t. l. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Avgust«.

Vnajem

Pekarna

in nekaj zemlje se da v najem s 1. majem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3901.

Prodamo

Avto - limuzina

Chevrolet šestdesetni, izborna ohranjen, se radi gospodarskih razmer zelo ugodno proda. Naslov v upravi pod št. 3785.

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Proda se

nekaj velikih lovorjevih drevcev (visoki) s posodo 250 cm. Kropa v prerezu 140—150 cm. Zelo primerni so za vrtno restavracije, kavarne in hotele, za vhode pri vilah itd. — Poizve se: Marijin trg 4, Ljubljana.

Bencin motor

nov, na vozu, s krožno žago za žaganje drv, rezanje slame, za maliti in dr., v skupni teži 400 kg, 5 k. s., prodam. Ogle-da se: Sp. Šiška, Celovška 96, Ljubljana VII.

Čebelnjak

s čebelami po zelo ugodni ceni naprodaj. Kamnica št. 15, pri Mariboru.

Prodamo

dobro vpeljano trgovino s specerijo na prometnem prostoru. Naslov: A. J. 204, Celje, pošto ležeče.

Moško dvokolo

dobro ohranjeno, poceni proda Velkavrh, Tržaška cesta, Glince 53.

Železni stebri

na betonskih podstavkih, se prodajo. Lepa prilika za ograditev vrta. Cena nizka. Poizve se: Strma pot 8.

Nov šivalni stroj

se proda. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.500.

»Singer« šivalni stroj dobro ohranjen, pod ugodnimi pogoji naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3925.

Jermenice, cevi

in poljske vozičke prodam. Naslov v upravi pod št. 3923.

Dva pianina

nova, z najfinjšim glasom, ceno prodam, tudi na obroke. Zima, Wolfova ulica 10/L.

Krušno moko in rženo moka
vedno sveža,
kupite zelo ugodno pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Reizjeva cesta 24.

Fiat 509/A

štirisedežna limuzina, se takoj po zelo ugodni ceni proda radi nabave drugega voza. Ponudbe na Celje — pošto predal 84.

Posestva

Stavbna parcela
v Vrhovčevi ulici, druga poleg kavarne Krapš, naprodaj. Poizve se v upravi pod št. 3873.

Kupim malo posestvo
z gostilno na prometnem kraju. — Ponudbe pod »70.000« št. 3889.

Kmetija

se proda ali da v najem radi družinskih razmer z vsem inventarjem, kjer se lahko redi 5 glav živine. Janez Kuhar, Naklo pri Kranju.

Lepo zemljišče s hišo
v izmeri 9000 m² ob Zaloški cesti v Moste, poceni proda Franja Snoj, Prešernova ulica št. 30, Ljubljana.

Enonadstropno vilo

z vrtom v letovišču Laškem prodam. Naslov v upravi pod št. 3924.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije
kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Tovorni auto

dobro ohranjen, se kupi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3907.

KUPIMO

takoj 1 in pol do 2 tonski tovorni auto malo rabljen, po možnosti brez karoserije. Ponudbe pod št. 3906.

Obrt

Phillipsov jubilejni pianino
s 5 letno garancijo je najcenejši kvaliteten izdelek. Minka Modic, Ljubljana, Coizova cesta 9.

Stalna razstava

umetniških slik in velika izbira okvirjev, prevzame vsa rezbarska in pozlatorska dela

A. Kos

Ljubljana, mestni trg 25 (nasproti magistratu).

za
1 a tril premog
suh drva
ali koks
bližje tel 2056
oz. naročiti v
Wolfson 1 pri
Dom. Čebin

V ormoški redovni bolnišnici je umrl na velikonočni ponedeljek 6. aprila t. l. po silnem štirimesečnem trpljenju popolnoma bogu vdani

Fr. Marijan Bezek Ord. Teut.

cand. theol. bogoslovne fakultete v Inomestu.

Vsem udeležencem pogreba bodi izrečena prisrčna zahvala. Imenoma se s preudano zahvalo še spominjamo g. P. Lacknerja S. J., ki je pokojniku nudil ves čas boleznih preobilno duhovno pomoč in tolažbo deloma osebno deloma v pismih, ter g. vzgojnega vodje M. Stularja iz St. Vida in črnuškega župnika g. Tomelja.

Ljubljana, 10. aprila 1931.

KRIZANSKI PRIORAT.

Bele in barvaste

ploščice

za

štedilnike

in oblogo kopalnic, kuhinj, mesnic itd. dobavlja in izvršuje najceneje

MATERIAL

TRG. DR. Z O. Z.

Ljubljana,

Dunajska cesta 36/II.

Telefon 27-16 Brzjavlj: Material

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, očka, sin, brat, svak in stric, gospod

FRAN ROZMAN

višji činovnik, postajenačelnik

v petek, dne 10. aprila 1931 ob pol 2, previden s tolažili svete vere, v 51. letu svoje dobe, bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 12. aprila ob 16 na novomeško pokopališče.

Novo mesto, dne 10. aprila 1931.

Žalujoči ostali.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Ludvik Tschada

uradnik Kranjske hranilnice v pokoju

dne 9. aprila ob 4 popoldne, previden s tolažili svete vere, nenadoma mirno umrl.

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo, dne 12. aprila 1931 ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Karlovska cesta 15, na pokopališče g. Sv. Križu.

Ljubljana-Innsbruck-Graz-Novo mesto-Mellweg, dne 10. aprila 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Prva pot novega tramvaja po Ljubljani

Ljubljana, 10. aprila.

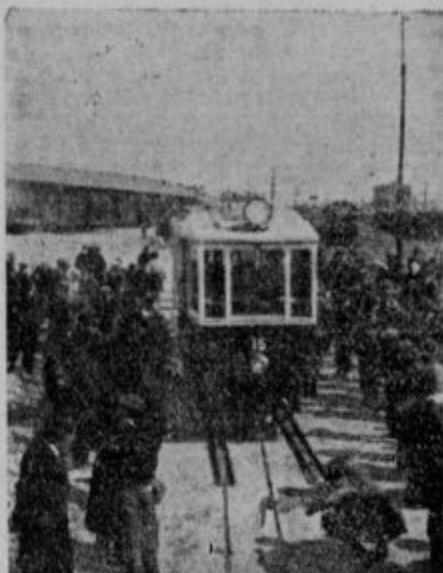
Kakor smo že včeraj poročali, je prispel v Ljubljano novi tramvajski voz, ki so ga davi pričeli izlagati. Ze ob 7 zjutraj so začeli delavci snemati stranske stene tovrnega vagona in pripravili vse potrebno, da ga bodo potegnili z vagona na posevno rampo tovornega kolodvora. Najprej so poskušali z dvigalnimi vreteni dvigniti voz in ga spraviti na podložena U-železa. Ker bi se pa voz pri tem brez dvoma močno odrgnil, so opustili to namero in poklicali na pomoč tovrni avto. Sele okrog pol desetih je prispel na pomoč težki tovrni 6 tonški avto ekspedicije Turk, obložen s 4 tonami kamena. Če bi bil avto namreč prazen, bi se pogonska kolesa avtomobila najbrže samo sama vrtela in kopala mehka tla, tramvaj pa bi se ne premaknil.

ovorni avto vleče tramvaj z rampe.

Na vagon in rampo so položili najprej lepo število okroglih jeklenih cevi, na te pa dve traverzi v obliki črke U, ki naj bi služili tramvaju kot provizoričen tir. Prikenili so avto z dolgo močno verigo na tramvajski odbijač. Avto je potegnil in počasi decimetrom je lezel težki voz na traverzi. Seveda stvar kljub temu ni šla tako enostavno. Podloženi traverzi sta bili prešibki in sta se z veliko vneto zvižali, tako da je trajalo debelo uro, preden je stal tramvaj na rampi. Na veliko nesrečo je bila še rampa močno založena z iztovorjenim blagom. Vendar se je avtu posrečilo, da se je zmazal iz zagate in kmalu nato so prikenili tramvajski voz na avto tako, da ga je potegnil postrani z rampe. Okrog 11 je bil tramvaj končno obrnjen pravokotno na železniški tir in je bilo mogoče misliti na hitrejšo ekspedicijo tramvaja. Med tem so pripeljali par novih močnejših traverz, ki so bile za tramvaj dosti močnejše. Cevi, na katerih so se doslej peljale tračnice, na katerih je stal nepremično tramvaj, so odslužile. Odslej so vlekli tramvaj po tračnicah, kar je pospešilo prevoz. Kakor hitro se je pripeljal tramvaj z enega para traverz na prednji par, so delavci dvignili zadnji dve traverzi in jih položili zopet spredaj in avto je zopet potegnil. V ljubljanskih cerkvah je zvonilo pol dne, ko je bila vsa karavana še 10 m pred mitnico.

Naenkrat je zagrozila novemu tramvaju huda nevarnost. Mitničar ni namreč dovolil, da se uvozi tramvajski voz v Ljubljano, dokler ne bo plačana mitnina 2.500 Din. Zapeli so telefoni in zadeva se je rešila tako, da tramvaj sme v mesto, glede mitnine pa se bodo gospodje še dogovorili. Ob pol 1 je prispela ekspedicija na Masarykovo cesto, kjer sta tramvaj sprejela seveda tudi dva zastopnika policije, ki sta odslej budno čuvala nad razvojem dogodkov in mirila navdušene gledalce, ki so prihajali v vedno večjem številu in otipavali cel voz tako, da se pozna na zeleno pobarvanem krovu tramvaja cel daktiloskopski arhiv. Ekspedicija je šla naprej po Masarykovi cesti proti zadnjemu postajališču cestne železnice. Delavci so prelagali tračnice v potu svojega obraza, tramvaj pa je lezel po 10 in 10 metrov naprej. Ob 3 na 3 pa je potegnil avto tramvaj zadnjikrat iz traverz, to se pravi v tir cestne železnice. Okrog 300 ljudi je prisostvovalo temu svečanemu dogodku, kdo bi šel glave, ki so gledale z oken. Tu je novi tramvaj zakrivil že prvi malenkostni karambol. Delavec je peljal na ročnem vozičku prazen sod, njemu nasproti pa je vozil kolesar. Oba pa sta gledala mesto predse, v tramvaj in krasno treila. Hitro sta se pobrala oba, kolesar je popravljal osmice v kolesu, delavec naložil zopet sod, nič se nista kregala, saj je bil kriv tramvaj.

Tramvaj na provizornih tračnicah.

Medtem so montirali še zadnje sestavne dele v novi voz, tako zaščitne deske ob kolesih tramvaja in ob pol 4 je privrkal potegnil tramvaj sam od sebe. Za radovedneže povemo, da je ta ekspedicija, ki je za drugič dala par lepih naukov, stala 4000 Din. Novi voz ima še drugo zanimivost, namreč najdaljšo vožnjo, ki jo je kdaj napravil potnik na tramvaju. V njem se je namreč pripeljal monter tvornice Brod na Savi, ki se je torej pripeljal v tramvaj iz Broda do remize na Zaloški cesti. Posebno ponosno so ogledovali voz šišenčani in Vičani, češ kaj boste Ljubljančani, pri nas pa bo vozil takle tramvaj. Zastopniki trdke Siemens in nekateri člani maloželezniške družbe, ter seveda še nekaj ljubljanskih firbecv je vstopilo v voz. Ne smemo pozabiti konstrukterja prof. ljubljanske tehnične fakultete ing. Feliksa Lobeta, ki je spremljal voz na prvi vožnji. Vseh prvih potnikov je bilo dvajset. Naprej je vozil stari rdeči voz št. 12, za njim pa

novi s št. 15. Nešteto glav je ugibalo, zakaj ima novi voz št. 15. To lepo število je dobil veliki prvenec zato, ker imamo v Ljubljani že 14 pogonskih tramvajskih voz. Novi voz je korajžno zapeljal proti Dunajski cesti. Za njim pa jo je ucvrla brzonoga mladež in cela jata kolesarjev. Povsod, kjer je vozil novi voz, so mu delali pešci pravi špalir in ko je ob Figovcu srečal tramvajski voz, ki je vozil na drugem tiru proti kolodvoru, so bile šipe v starem vozu v resni nevarnosti, da ne popokajo pod pritiskom nosov, ki so jih zvedavi potniki pritiskali ob nje. Dočim je novi voz na starem tiru razmeroma močno tresel, to pa zato, ker so stare tračnice že tako izrabljene, da je vozil tramvaj le še z vncem kolesa po zarezi tračnice. Na prenovljeni progi od Evrope do pošte pa je peljal kot po maslu. V Prešernovi ulici pa bi v resnici kmalu prišlo do karambola. Pred novim vozom je peljal v presledkih 15 m običajni stari rdeči voz s potniki. Tam, kjer dela proga ovinek, se je prvemu tramvaju umaknil voznik z vozom. Kakor hitro je bil tramvaj mimo, je pa zavil nazaj na tir, ker najbrže ni slišal, da vozi novi tramvaj za njim. Prav malo je manjkalo, pa bi doživeli na prvi vožnji karambol. Situacijo je rešil nadmonter trdke Siemens, ki je z izredno duševno prisotnostjo skoro v trenotku zavril tramvaj. Na frančiškanskem mostu so se vsi radovedneži, ki so ogledovali dela na Ljubljani, svečano obrnili in gledali kako vozi v spremstvu kolesarske kolone novi tramvaj čez most. Vsa vožnja je šla brez nesreč in par minut

V trboveljskih rudnikih delo zopet ustavljeno

Za nedoločen čas

Trbovlje, 9. aprila.

Centralno ravnanstvo TPD je v sredo dne 8. t. m. razglasilo delavstvu revirjev v Trbovljah in Hranjniku nastopno:

»Vsa čas pričakujemo železniških naročil, ker jih ni. Vas obveščamo, da boste praznovali toliko časa, dokler naročil ne dobimo. Ako pa vas bomo rabili prej, vas bomo obvestili.«

Kakor sedaj čujemo, bodo rudarji vsaj do torka dne 14. aprila praznovali, ker država za svoje železnice ne jemlje prav nič premoga. Do sedaj ima delavstvo storjene tri delavne dni v tem mesecu. Če se bo delalo v torek in sredo drugega

tedna, bo imel rudar v petnajstih dneh 5 šibtov, reči 5 krat 40 Din = 200 Din. Odtegljaj znaša 120 Din, tako bo čista plača na petnajst dni, reči in beri 80 Din. Pa še to ni sigurno, če se bo delalo to periodo še 2 dni. Kako naj vendar ti ljudje žive sebe in večlanske družine z 80 Din na pol meseca?

Rudarsko delavstvo kliče: Merodajni činitelji, zganite se! Rudar je v obupu za življenje. Kje so sedaj vsi oni, ki kaj radi trpljenje rudarjev pomilujejo? Sedaj stopite na plan, če je v resnici tako, kakor ste dostikrat pisali in govorili. Torej sedaj pokažite!

Na pogorišču človeških src

Zena umorila moža in zažgala truplo ter hišo

Maribor, 10. aprila 1931.

Temna in neprijetna jesenska noč je legla nad mirno vas Loko. Pretresljivi klici v daljavi: gori! gori! so nenadoma turobno odjeknili po vasi. Rog požarne brambe je strahotno prebudil ljudi, ki so legli k počitku. V svitu plamenov se je blizala kraju počasnih korakov žena ženska postava. Ko je nebo hušje zažarelo

Lenart, predsednik senata

in se je vdrl strop, so prihiteli ljudje, da bi rešili, kar bi se še rešiti dalo. Ženska s prisljenimi solzami v očeh je prosila, naj ji rešijo moža iz plamenov. Krepeke roke so vdrele zapahnjena vrata in z nadčloveško požrtvovalnostjo iztrgale plamenom zoglenelo možko truplo.

Kmalu pa so se začele raznašati govorice, da je žena sama usmrtila moža in nato zažgala hišo, kar je oblastvom dalo povoda k uvedbi postopanja proti žnidarjevi. Prav posebno pa so na to kazale ugotovitve sodne komisije. Včeraj je žnidarjeva sedela pred tukajšnjim velikim senatom na zatožni klopi.

Kaj pravi obtožnica

Obtožnica pravi, da je osumljenka Amali-ja Žnidar dne 22. novembra 1930 najprej ubila svojega moža z nekim topim orodjem, najbrže s sekuro, nato pa hotela zabrisati sled groznega dejanja s tem, da je zažgala hišo, v kateri je radi požara njegovo truplo zoglenelo. Kako se je moglo to grozno dejanje zgoditi?

V prijateljstvu.

V obtožnici se navaja, da se je žnidarjeva poročila januarja meseca 1925 z 20 let mlajšim delavcem Ivanom žnidarjem. V prvih dveh letih svojega zakona sta se dobro razumela in živela v medsebojnem zadovoljstvu. Ljudje so jih imeli zelo radi, ker sta bila oba dobra in pridna delavca. Ona je delala kot dminarka pri kmetih, on pa je hodil delat v majšpersko tovarno. Ko se je zvečer vračal od dela je vedno prijel za to ali drugo delo. Meseca maja 1930 sta se preselila v koč pocestnika Ivana Vračka v Loko pri Framu.

Razdor.

Tedaj se je v rodbinskem življenju pričelo nenadoma krhati. Vzrok preprirov je bil tudi

nezakonski otrok, ki ga je imela žnidarjeva že predno se je poročila. Žena je iz dneva v dan postajala nezadovoljnija. Med delom je pri Perkovih in Vračkovih večkrat pripovedovala, da bo svojega moža ubila. Vendar niso polagali ljudje na to nobene večje važnosti. Prepriji so se vsebolj ponavljali. Žnidarjeva se je jela pritoževati pri ljudeh, da jo njen mož večkrat pretepa in da lazi za drugimi ženskami. Zelo jo je bolelo, da je njen mož prihajal večkrat domov vinjen, dasiravno ni popival po gostilnah, ampak ga je menda upijalo vino, ki ga je dobival pri kmetih kakor pač dajejo običajno delavcem piti. Vse to, ljubosumnost in pa da prihaja mož domov vinjen, je povzročilo, da je kakor navaja obtožnica dozorela v ženi strašna misel, da umori svojega moža.

Tajna noči.

Bilo je dne 22. novembra 1930, ko je prišel mož okrog 19 domov. Vinjen bojda ni bil. Delal je čez dan pri sosedu, kjer so mu dali po večerji pol litra jabolčnika in malo žganja. Črepinkov mlajši sin, ki je šel kmalu za njim, in tudi mimo hiše, trdi, da ni slišal v hiši nobenega prepira. Kaj se je omenjeno noč zgodilo med zakoncem, ni jasno. Pomoči je zgorela hiša in s hišo vred tudi žnidar. Na podlagi ugotovitev in domnev sodne komisije je možno sklepati sledeče: Žnidar je prišel utrujen domov in kmalu legel na svoje ložišče. Ko je mož zadrimal, je bržčas zgrabila sekuro in ga z enim samim krepkim udarcem pobila. To je mogoče sklepati iz tega, ker je sodna komisija ugotovila, da je imel na levi strani glave poškodbo, ki izvirajo očividno od udarca s sekuro. Nato pa je najbrže zažgala hišo in zbežala v smeri proti Petkovim, kjer je prosila za pomoč, ker je hiša v plamenih. Ljudje, ki so prihiteli gasiti koč, so videli, kako se je počasnih korakov blizala hiši, nato jih pa prošla, naj rešijo živč, o možu pa, ki so ga objemali plameni, je dejala nekako: Sedaj pa je naredil hudč, kar je mislil. S težkim naporom so izlekli ljudje iz pogorišča truplo njenega moža, ki pa je bilo že napol zoglenelo.

Kako pripoveduje dogodke žnidarjeva

Orožnikom, ki jim prvotno ni hotela podati nobene izjave, je pri zaslišanju dejala, da je mož prišel omenjenega dne pijan domov in da je začel že pred prago preklinjati, nekaj je stopil v kuhinjo, pograbil za burklje in jo hotel z njimi pobiti. Ona pa da je zbežala od hiše. Za njo pa da je potem vrgel petrolejko, kar je povzročilo ogenj. Zbežala je proti Petkovim, odkoder je potem čez nekaj minut opazila, da gori hiša. Vendar spodbija te njene trditve okolnost, da so imeli pri žnidarjevih samo eno petrolejko, ki so jo našli pozneje na pogorišču popolnoma nepoškodovano. Razen tega so še našli na pogorišču tudi sekuro, ki je pri žnidarjevih pa niso imeli, kar ljudje vedo, ker si je vedno sproti hodila izposojevati k sosedom, če jo je potrebovala.

Pred sodniki

Pri današnji razpravi je obtoženka slejkoprej odločno zanimala vsako krivdo v smislu navedb obtožnice. Za razpravo je bilo opaziti izredno zanimanje. Senatu je predsedoval ss. Lenart, Zemljčič, dr. Lešnik, Kolšek in Azman prisedniki. Obtožbo je zastopal dr. Dev, zagovornik dr. Mühleisen. Sodna izvedenca dr. Zorjan in dr. Pavlič. Obtoženka je slabotne postave, kmetisko obločena, suhljata. Govori nekam jecajoče. Na vsako vprašanje, ki ga ji stavi predsednik oziroma drž. pravdnik odgovarja s stereotipnim: Ne, nisem. Tudi kriva nisem.

Predsednik: »Kako je torej pravzaprav z Vami; trikrat ste bili zaslišani in vsakokrat so Vaše izpovedbe drugačne.«

Obtoženka molči

Smotren in lep

je profil Continental obrota. Izredno siguren v teku in eleganten na pogled.

Viktor Bohinc, Ljubljana

Predsednik: »Odkrito mi povejte, kdo je ubil potem Vašega moža.«

Obtoženka: »Jaz ga nisem.«

Predsednik: »In potem tista petrolejka. Ljudem, ki so gasili, in pozneje tudi orožnikom ste izpovedali, da jo je pokoini vaš moz vrgel za vami. Na pogorišču pa so našli petrolejko celo in nepoškodovano. Kako je to mogoče, ako ste imeli pri hiši samo eno petrolejko?«

Obtoženka sploh ne gre v bistvo vprašanja, ampak se izogne z jecajočim: »Tega, nisem pravila.«

Predsednik: »Kaj pa sekira, ki so jo našli na pogorišču. Saj svoje sekire niste imeli.«

Namestnik državnega pravdnika dr. Dev

Obtoženka: »O tem ne vem ničesar.«

Predsednik: »Pravijo, da sta se z možem vedno prepirala. Kaj pravite k temu?«

Obtoženka: »Prepirala sva se; saj ni čuda, če so ga ljudje suntali, naj gre od mene stran in naj rajši gre drugam za hlapca.«

Predsednik: Potem pripovedujejo tudi, da ste okoli tri sosedih govorili, da ga boste ubili.«

Obtoženka: »Pred živim Bogom in pred Vami, gospod predsednik, se zaklinjam, da nisem tega nikjer in nikdar govorila.«

Predsednik: »Ali niste tega pravili Vračkovi dekli?«

Obtoženka: »To ni res; pač pa sem ji rekla, da bi ga oklofutala, če bi imel kakšne druge ženske.«

Obtoženka je bila obsojena na dosmrtno ječo s trajno izgubo častnih pravic.

Smrtni obračun

18 letna žrtev

Murska Sobota, 9. aprila.

Krvavega pretepa s smrtnim izidom v Slovenski krajini že precej dolgo ni bilo. Velikonočni torek zjutraj krog petih se je tudi to zgodilo.

Velikonočni ponedeljek popoldne so se podali štirje fantje v Gaberju v neko gostilno, kjer je bila plesna veselica. Na potu so našli na gručo fantov. Ko so šli mimo njih, je eden izmed onih izrekel nasproti njim neko psovko. Eden izmed štirih je nato vzplamtel in je psovača tako sunil, da se je zvrnil na tla. Nate so šli dalje. Fantu pa je bilo kmalu žal, da je zavzeta pijača precej očito kazala nad njimi svojo moč. Bili so veselo razpoloženi in niti niso opazili, kaj se je pred njimi godilo. Hipoma skoči pred njih nekaj fantov. Bili so oboroženi s koli. Preden so se ti zavedli, za kaj gre, so po glavah in hrbtih že odmevali udarci. Najprej je bil napaden fant, ki je prejšnji dan sunil onega psovača. Na glavo je dobil tak udarec, da se je zvrnil na tla. Ker ga napadaleci tudi zdaj niso pustili pri miru, mu je skočil na pomoč bratranec, 18 letni Nedelko Jožef. Sedaj so po njem padali udarci. Kmalu je imel razmesarjeno vso glavo in je bil potolčen tudi po ostalem delu telesa. Izgubil je zavest in je obležal kakor mrtev. Ko so napadaleci zagledali kri in so videli, da se fant več ne zganja, so zbežali.

Ljudi, ki jih je privabil na kraj pretepa krik, so otrpnili, ko so zagledali grozni prizor. Pomagati ranjencu niso mogli. Nezvestnega so naložili na voz in so ga pripeljali v tukajšnje bolnišnico. Tu so poskušili vse, a vsaka pomoč je bila brezuspešna. Fant ni več prišel k zavesti in je to noč izdihnil.

Služaj je razburil vso okolico. Nanovo se dviga odločna prošnja, da treba vse veselice prepovedati. Na drugi strani pa se sliši tudi vprašanje, kako morejo starši pustiti 18 letnega otroka na veselico in mu dopustiti, da tam razgraja celo noč.

Naše dijaštvo

Akad. cerkveni zbor bo imel prvo redno vaje drevi točno ob pol 6 v samost. pevski sobi. Vred nujnega povabila je vaja zelo važna! — Pevovodja.

Železna pest . . .

Brutalni cinizem fašističnega lista — Raznaroditev Slovanov bo kmalu dovršen fakt

Milan, 10. apr. »Corriere della Sera« priobčuje danes zaključne misli svoje ankete o položaju v Julijski Krajini. Očakar predlaga, naj se polovici politički pritisk in s kirurškim nožem izreže orjunaški rana, da se bo slovensko prebivalstvo čutilo varno pred orjunaši. Rim je že to videl in v ta namen poslal v Trst nove milicijske čete, ki bodo krile hrbet obmejne italije in tako razširile zastraženo pasu. Zgrešeno je bilo na primer ustanoviti v Tolminu slovensko gimnazijo (ta gimnazija je bila vendar Italijanska! Op. ur.), ki se je pozneje spremenila v ognjišče slovenskega irredentizma in se jo radi tega ukinili; iz nerazumljivih razlogov pa je bil iz ukrep pozneje prekličen. Napadeno je bilo podeliti slovenskim dijakom oljnice časti. Na drugi strani pa je tudi potrebna previdnost in zgrešeno je nastopiti proti celoti, kadar je prizadeta samo določena vrsta prebivalstva, ker se s tem prikazuje zlo v še širši obliki, kakor je v resnici. Vsek razumim, naj se ne smatra za sovražnika Italije, temveč lečiti je treba primer od primera. Sej je znano, da so Slovani splošno in da je njihovo apatičnost izrabljala že Avstrija. Slovanec na Krasu in na Goriškem so že po naravi ljudje reda, ki si želijo predvsem miru. Ako bi staršev ne širili slovenski učitelji, bi radi pošiljali svoje otroke v italijanske šole, zato je treba slovensko učiteljstvo iztebiti. V ta namen je bilo odstranjenih že 300 učiteljev. (V resnici je bilo že nad 1000 slovenskih učiteljev izgnanih. Op. ur.) Vse politiko na Primorskem je treba voditi po istih načelih, ker je problem v vseh primorskih pokrajinah isti. V ta namen je treba ukiniti prepoved, da ne sme prefekt iz ene province v drugo brez

izrečnega dovoljenja vlade. Tako se bodo prefekti lahko dogovorili za enotno postopanje proti Slovanom. Dobro bi tudi bilo postaviti med osrednjo vlado in Julijskimi prefekti nekaj posredovalni organ, ki bi dajal enotne politične smernice vsem prefektom. V Julijsko Krajino je treba pošiljati prvostopno uradništvo, ki bo delalo Italiji čast. Ako hočemo, da nas bo svet spoštoval, moramo skrbeti, da se naš vpliv raztegne tudi onkraj meje kot nekako izhlapevanje možnosti, pravice, blagostanja in civilizacije. Potrebno je, da onkraj meje porečejo: Pogledite, kako živijo dobro v Italiji. Kako

je vse popolno! Priseljevanje Italijanov je treba pospešiti, a v Julijsko Krajino naj se ne pošilja južnjaški element, temveč Italijani, ki se lahko prilagodijo podnebnim razmeram. Zaključek: Zelo verjetno je, da bo naša politika v Julijski Krajini dosegla v kratkem času, ne da bi bile treba čakati se tretjega roda, popolno raznaroditev Slovanov. Toda danes, ko prevladuje v teh krajih balkanska strahovlada od onkraj meje, je mogoča samo politika aktivne, odločne in nepopustljive obrambe naših pravic, pravice kulturnega naroda in veljave, strahotna politika železne pesti.

Fašisti napadajo slov. duhovnike

V Gorici so pripravili ali zasedo nadškofa Jegliča

Podbrde, 10. apr. O napadu na braniškega župnika Kosa na praznik sv. Jožefa se doznavajo še te podrobnosti: Fašisti so videli v praznovanju praznika sv. Jožefa v Štanjelu znak solidarnosti s molitvami, ki so se ta dan opravile v Jugoslaviji po naročilu jugoslovanskih škofov za Sloane v Italiji. Smatrali so za to odgovornega braniškega župnika Kosa in ga radi tega napadli, ko se je peljal s kolesom proti Brancu. Udarili so ga in vrli na tla ter mu grozili z revolverjem. Napad je izvršil postajni načelnik iz Štanjela v družbi dveh drugih.

Napaden je bil tudi Edko Ferjančič, župnik v Vrabčah, ko se je 25. marca vračal iz Gorice, kjer je prisostvoval proslavi 25. letnice škofovanja goriškega nadškofa.

Proti nadškofu Jegliču je goriška policija pripravila razne šikane za slučaj, da bi se prikazal v Gorici ob priliki 25. letnice škofovanja Fr. Sedeja. Po vseh hotelih je poslala agente z Jegličevo sliko in ukazom, naj brž ko bi ta oseba zahtevala prenočišče, obvestiti policijo. — Ko je za isto slovenost bolški nadzornik Mendino dal ukaz, naj bnao goriške šole prosti dan, je prefekt Tiengo izdal napreden ukaz.

Za Slovence ni zakona

Radi dogodkov v soboto 28. marca, ko so fašisti razbili napise vsem goriškim Slovincem, trgovcem, odvetnikom, zdravnikom in drugim, so prizadeti trgovci prijavili škodo goriški policiji. Odgovorili so jim, da je to politična reč ter niso hoteli vzeti ovadbe na znanje.

Kristus - španska stena za bogate

Vehementen napad slovitega madjarskega jezuita na kapitalizem „Bija se vesoljni potop socialne revolucije“

Budimpešta, 10. aprila. d. Katoliška revija »Magyar Kultúra« je v svoji zadnji številki priobčila senzacionalen članek bivega provincijala madjarske jezuitske provincije in znanega sociologa patra Elemara Csabassya. Priznani socialni delavec zahteva v svoji razpravi bolj odločno socialno politiko in več načelnega zanimanja za socialne probleme, ki vstajajo. Tako pravi med drugim, da delavci nima samo neoporekljive pravice, ampak naravnost dolžnost zahtevati za se in za vse člane svoje družine človeka vredno existenco. Kristus ni kakšna španska stena, za katero bi se radi skrivali bogati, karteli, trst, borze in banke in odkoder bi izkoriščevali revne. To so znane resnice, ki izvirajo iz evangelija samega, toda svet kljub vsem izkustvom in prebričkim razočaranjem se ne more izpregledati. Nasa sodobna družba noče videti znake kaosa, ki se približuje in v katerem upajo reveži, ki so valed svoje bode prišli ob vsako vero, najti izenačenje pravice. Kapitalizem se brani ne

samo vseh moralnih reform, ampak tudi vseh gospodarskih reform, ki so potrebne, ako si hoče človeški rod prihraniti grozote bližnjotega se katastrof. Če bo to še naprej trajalo in če kapitalizem na noben način ne bo hotel razumeti svojih socialnih dolžnosti, bo povzročil vesoljni potop neizmerne socialne revolucije, v kateri bo utonil. V vseh tako imenovanih višjih družinskih krogih, ki se imenujejo katoliške, manjka popolnoma vsako razumevanje za važnost tega problema. Nekateri listi, ki citirajo ta članek, pristavljajo, da je vehementen izpad patra Csabassya samo prvi strel v velikem organiziranem napadu, ki ga hoče izvršiti katoliška akcija na socialnem polju, počenši z obelutno enciklike »Rerum novarum«, ki se bo proslavljala v maju. »Magyarsag« celo piše, da se katolicizem oborežuje za odločni boj proti komunizmu, češ da sta danes na svetu samo ti dve sili in da razum katoličana človeštvo nima sredstva, ki bi moglo zajeti poplave komunizma.

Protestanti med Arabci

Istanbul, 7. aprila 1931.

Potovanje vrhovnega poglavarja anglikanske cerkve dr. Gordona Lauga, nadškofa v Canterbury, v Palestino, je samo po sebi že dogodek, ki zahteva velike pozornosti. Časopisi so poročali, da se nahaja v spremstvu angliškega dostojanstvenika tudi znameniti ameriški milijarder Pierpont Morgan, kar zadoja velikonočnemu romanju v sveto deželo še isto posebno važnost. Orient se nahaja v tako nesigurnem in tako nejasnem položaju, da zadostuje prihod kateregakoli inozemskega veljaka, da povzroči najbolj fantastične razlage in nebroj zakulisnih intrig od vseh strani. Orientalci nimajo nobenega zaupanja v zapad in zgodovina jim nudi dosti dokazov za pravilnost njihovega stališča. Kadarkoli se pojavi kakšno inozemska osebnost na vzhodu, posebno pa še v Palestini, takoj se dvigne nebroj strank in stranč, ki hočejo nanj navezati svoje upe in svoje nade. Zato rodi tudi bujna orientalska fantazija vsak dan nov načrt ali kakšno novo kombinacijo. Evropske države so se tega dejstva tudi zavedale in seveda tudi v svojo korist poskušale. Anglija ni manj kakor Italija, Francija ravnotako kakor Rusija, arabski nacionalizem, egiptovski imperializem in židovski pokret, vsi prodirajo v različnih potih v Palestino, se poizkušajo tam uveljaviti in utrditi, izpodirajo drug drugega, drug proti drugemu intrigirajo.

Anglija je posebno, odkar je postala mandatarska velisila v bivši Palestini, razvila najbolj intenzivno delovanje. Pri tem se mora posluževati vseh sredstev, ki so ji na razpolago. Tako je vidimo, ko se enkrat nastanja na židovstvo, kako se drugje poslužuje Arabcev, kako enkrat pošlje kakšno vojaško, drugič zopet kakšno veliko civilno osebnost v te kraje samo, da bi se mogla vzdržati in svojo nadoblast polagoma ustaliti. »Cairo Times« poročajo, da je angleško kolonialno ministrstvo izdelalo poseben načrt za rešitev arabskega vprašanja. Glavna poteza tega načrta, da je ustanovitev verskega središča v Jeruzalemu, odkoder bi lahko nadzirala vse islamske narode. Govorilo se je v tej

vektor cerkve sam. Za naraščaj tega društva skrbe »Paggette del SS. Sacramento«, ki se zbirajo iz šolovoznih deklic.

Sv. spoved morejo Italijani nemoteno opraviti, kjer hočejo in kadar hočejo: v stolni cerkvi, v cerkvi sv. Kvirina in v cerkvi tretjerednikov; težav nimajo v tem oziru absolutno nobeni, tudi jih nikdar nikda ne moti pri verskih pobožnostih v cerkvi sv. Kvirina.

Iz vsega torej sledi, da imajo Italijani v Krku v cerkvi sv. Kvirina in v Krku sploh vse, kar zahtevajo potrebe njihovega verskega življenja in kar si žele za napredovanje v njem.

Kako živijo Italijani v Jugoslaviji

Anketa „Slovenca“ o položaju Italijanov ob naši obali

II.

Krk, 8. aprila.

V krški škofiji bivaajo Italijani edino v mestu Krku, ki je čisto kraj v Jugoslaviji. Kjer je italijansko prebivalstvo v večini. V mestecu Rabu je tudi nekaj Italijanov (okoli 25), sicer so povsod v vseh mestih in vaseh izključno Hrvatji, ki že od davnine uživajo pravico staroslovanskega jezika pri službi božji in v svojih cerkvah.

Mesto Krk šteje okoli 1880 duš. Od teh je 770 Jugoslovancev, ostali so Italijani, in sicer je med njimi okoli 760 italijanskih državljancev, 350 pa jugoslovanskih.

Italijanski državljani imajo svojo štirazredno osnovno šolo, svoj otroški vrtec in strokovno šolo za dekleta. Vse to vzdržuje »Lega Culturale Italiana«, ki ima svoj sedež v Šplitu, svojo podružnico tudi v Krku. Na italijanski šoli poncejajo izključno italijanski učitelji in učiteljice iz Italije, tudi veronauk predava po 2 uri v vsakem razredu duhovnik italijanske narodnosti iz Italije.

Vernikom, ki ne razumejo hrvaškega jezika, je bila v Krku odkazana cerkev sv. Kvirina, stara, nekdanja, v lenu romanskem slogu sezidan, stolna cerkev krške škofije. Nahaja se tik sedanjih stolne cerkve ter ima tri zvonik z njo.

Cerkve sv. Kvirina ima svoteza posebnega rektorja, sedaj v osebi p. n. g. O. Leonarda Vidliča, ki zna perfektno italijansko ter je kot rektor neposredno podrejen škofu v Krku. Sicer pa tvori vse mesto eno samo župnijo ter so verniki obeh narodnosti v vseh žurnih in matičnih poslih podrejeni župniku v Krku.

V cerkvi sv. Kvirina se opravljajo za vernike italijanske narodnosti vse duhovna opravila, ki spadajo v področje verskih dolžnosti in ugovaranja verskega življenja.

Tu imajo redno vsako nedeljo zjutraj sv. mašo in italijansko pridigo, popoldne pa zopet italijanski krščanski nauk in italijansko popoldansko pobožnost. Poleg tega imajo v teku šolskega leta vsako nedeljo ob 9 še posebno sv. mašo in italijansko pridigo za šolsko mladež. Naravno, da lahko med sv. mašo in pri obol-danski službi prepevajo cerkvene pesmi v italijanskem jeziku.

Na vse zapovedane praznike kakor tudi na praznike, ki jih je papež Pij X. odpravil, imajo v isti cerkvi posebno sv. mašo in popoldne posebno pobožnost pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom.

V postu se opravlja v isti cerkvi vsako sredo zvečer postna pobožnost v italijanskem jeziku. Od tih nedelje do Očjenice pa se za Italijane vsrjšo posebne postne pridige vsak dan zvečer. Pridiga duhovnik, ki je našel za to poklican. V velikem tednu imajo zadnje tri dneve zvečer posebno pobožnost, a na Veliki petek zvečer se vsrjš pridiga o Kristusovem trpljenju.

V mesecu maju imajo Italijani v cerkvi sv. Kvirina vsak dan smernice v italijanskem jeziku. V oktobru zopet v istem jeziku rožnovensko pobožnost pred izpostavljenim. Pobož-

nost se v novembru nadaljuje skozi vse osmimo po dnevu Vernih duš.

Meseca junija se vsrjš v isti cerkvi svečana trdnost kot priprava na praznik presv. Srca Jezusovega s tem sporedom: vsak dan italijanska pridiga, na sam praznik splošno sv. obhajilo, sv. maša, popoldne italijanska pridiga in oslata pobožnost, vse v italijanskem jeziku. Tudi je vsak prvi petek v mesecu za Italijane v isti cerkvi sv. maša in pobožnost v čast presv. Srca Jezusovega, pridiga in blagoslov.

V decembru so v isti cerkvi v smislu tuk. navad zornice kot 9-dnevna priprava na Božič, pesmi in sv. rožni venec, vse v italijanskem jeziku.

Dvakrat na leto, o božicu in o veliki noči ima v cerkvi sv. Kvirina sam škof za vernike italijanske narodnosti posebno pridigo v njihovem jeziku.

Poleg tega se vsrjšo o vsakoletnih prilikah v cerkvi benediktin v Krku italijanske pridige in priložitnostne pobožnosti.

Člani III. reda sv. Frančiška, ki ne razumejo hrvaškega, imajo priliko, da čujejo pri mesečnih sestankih eksorte tudi v ital. jeziku.

Za dekleta italijanske narodnosti obstoji versko društvo »Aggregate del SS. Sacramento«, ki lepo uspeva: vsak mesec imajo skupno sv. obhajilo, sestanek in predavanja, ki jih govori

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da se je naša predobra, iskreno ljubljena soproga, mamica in hči, gospa

Frančiška Rončan roj. Zajc

danes popoldne ob pol 5, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, po kratki in mučni bolezni v dobi 36 let preselila v boljše življenje.

Pogreb preblage rajke se bo vsrjš v nedeljo, dne 12. aprila ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Cerkevna ulica 7, na župno pokopališče v Domžalah.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v Domžalah.

Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev.

Domžale, dne 10. aprila 1931.

Franc, sprog

Franci, Vinko, Fanika, Valka in Cirilka, otroci

Franc Zajc, oče, in vsi ostali sorodniki.

zvezi celo v tem, da bi bil egiptovski kralj Fuad izbran za novega kralja islamske vere.

Potovanje anglikanskega nadškofa se mora torej logično uvrstiti med sredstva, katera uporablja Anglija za utrditev svoje premoči v bližnjem Orientu. Ameriški bankir Morgan je znan kot eden največjih dobrotovkov protestantskih misijonov in anglikanska cerkev je sprejela od njega že na milijone funtov v misijonske namene. Ako ga najdemo v društvu z vrhovnim vladarjem anglikanske cerkve v Jeruzalemu, ne bo težko iz tega pravilno sklepati, da hoče protestantski škof razviti široko zasnovano protestantsko misijonsko gibanje v Palestini in med arabskimi državami ter da ameriški milijarder nosi s seboj potrebne milijone, da te načne financirati. Amerika vzdržuje dve univerzi v teh krajih, eno v Eriju, drugo v Bejrutu, ki naj obe služita kot oporišče tega delovanja. Vzdržuje jih skoroda izključno Morgan sam. Razumljivo je tudi, da zasedanje anglikanske cerkve postaj zelo priljubljeno romarsko šamljarišče za mohamedance v Iraku in celo v Indiji. Angleški izpad za popolno osvojitve teh krajev, je zelo ugodno izbran že zaradi tega, ker se druge evropske države vled domnih neprimlik ne morejo več umesavati v arabska vprašanja, kakor nekoč. Evropski katoliški pa so preravn, da bi mogli konkurirati proti bogati vsemočni anglikanski propagandi.

Seveda se mora pri tem upoštevati stališče, ki ga zavzema arabski nacionalizem, ki je ostal nezaupen na zunan in vedno bolj radikalen v svojih zahtevah. Danes je težko reči, kaj se bo izoblikilo iz kaotičnega duševnega gnetenja v Orientu, vendar pa je skoroda gotovo, da se bo razvilo nekaj, kar po svoji naravi odgovarja vzhodnim potrebam, to se pravi, da se vzgaja tam nov rod, ki bo voljan od Evrope prevzeti samo toliko, kolikor bo za njegove interese potrebno in koristno. Kajpakda bo lista evropske kultura imela še največ trajnega vpliva na konstrukcijo modernega vzhoda, ki je v sedanjem težavnem razvojem sledila pokazala največ karitativnega razumevanja za obstoječe potrebe. Misijonarji torej in dobrodelna društva, ne pa pustolovci ali agenti bodo zavojevali la nov rod, ki vstaja. Tako naj se tolnači potovanje anglikanskega nadškofa in ameriškega bankirja v sveto deželo.

Turški politični krogi se bolj kot kdaj zavedajo tega novega položaja, ki je nastal na ozemlju bivšega turškega cesarstva in niso več maloštevilni oni dalekovidni politiki, ki obzalejuje razpad turškega kraljstva, ker proti nevarnosti, da se stalno preseli središče islama drugam in pade v območje drugih turških sovražnih političnih in gospodarskih območij. Alea est iacta, kocka je padla, boj za vzhod je v polnem teku.

Odmevi jelovških umorov

Arctaeje v Avstriji.

Maribor, 10. aprila.

V zadevi Hriberškega je nastal delen preokret, v kolikor se tiče izpovedb Alojzija Vajglave, pri kateri je delal v vinogradu. Vajglava je namreč prvotno v navzočnosti višjega nadzornika Franca Cajnika izpovedal, da je Hriberški odšel od doma na Veliko soboto ob 14 in se vrnil na velikonočno nedeljo popoldne. Pri taknadnem zaslišanju, ki ga uvede avstrijske varnostne oblasti, pa je Vajglava podala nekoliko za Hriberškega obtežljive izjave, češ da je odšel od doma na Veliko soboto, da se je pa vrnil že na Velikonočno nedeljo zjutraj — točno kodaj ne ve — ves blazen in da je svojo delovno obliko pustil pri svoji ljubici Stefaniji Škof na Slatini (Sulz), ki mu je bila blatno obliko očistila in oprala. Če so bili na blatni obliki kakšni krvavi madeži, ne ve izpovedati. Verjetnost njenih izpovedb trpi predvsem radi tega, ker je splošno znano, da je Hriberški imel z njo ljubavno razmerje, ki ga je pa prekinil, ko se je seznanil s Stefanijo Školovo. Potemakem ni izključeno, da gre za kakšno maščevanje Vajglave. Avstrijski varnostni organi vsrjšo velike in obsejne poizvedbe v cilju razjasnitve vsebolj zamotajoče se zadeve.

Razkritja ali maščevanje?

Pri zaslišanju je podal Mohorko nekatera izpovedbe, ki bi utegnile v slučaju resničnosti izzvati popoln preokret v dejanskem stanju nekaterih zločinov, ki so se izvršili v poslednjih letih v mariborski okolici. Predvsem gre za umor, izvršen nad Kancelerjem na Sobru. Kakor znano je bil v zvezi s tem zločinom obsojen pred mariborskim velikim senatom Rudolf Kovač na 14 let robitve, ki je dostojno tajil vsako krivdo. V preiskavi sta bila tudi Friderik Klančnik in Anton Kovač, brat Rudolfa Kovača, ki pa nista prišla na zločinno idop, ker se jima je posrečilo dokazati salibi. Sedaj pa sledi izpovedba Mohorkova — iz tega se vidi, da gre za neko družbo, ki je stalno na delu v obmejnem ozemlju in ki se preživlja z vsem mogočim, — na podlagi katere naj bi bil krivec Klančnik in ne Rudolf Kovač. Ker so pri vsem tem, kar je v zvezi s še drugimi zločini, prizadete še druge osebe, je oblast poskrbela, da se je izvršila njih aretacija. Med drugim se je izvršila aretacija tudi neke ženske, katere ime pa se ne omenja trči že v tajnosti. Ni izključeno, da bo Mohorko s takimi razkritji zavleči razjasnitev v jelovskem pokolju, in si na takšen preračunan način podaljati za nekaj časa svoje bedno zločinsko življenje.

Včeraj proti mraku so prignali orožniki po Koroški cesti mlajšega fanta in starjšo žensko. Ljudje so se zbirali v grupah in menili, kdo bi neki ta dva mogla biti. To sta Anton Kovač in njegova mati, ki je tudi mati pokojne Kovačeve, ki jo je januarja meseca, kakor smo poročali, v kamniškem jarku ustrelil njen mož. Aretacija obeh se je izvršila na podlagi Mohorkovih izpovedb.

Dunajska vremenska napoved. Oblačno. Včasih dež. Pozneje morda zvetil mraz.

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 11. aprila: Leon Veliki, papež, cerkveni učitelj.

Novi grobovi

† V Domžalah je po kratki bolezni ne pričakovano umrla g. Frančiška Končan, roj. Zajc, soproga daleč poznane ključavničarske mojstra in odličnega društvenega ter zadržnega delavca g. Franca Končana. Tudi rajna Frančiška je vedno z veliko vnočo sodelovala pri katoliških društvenih prireditvah, zlasti na odru. Prav tako je bila skroji veliko let ena najvesteljih cerkvenih pevki. Pokojnica, ki je bila od vseh spoštovana zaradi svojega lepega, vedrega značaja, je bila stara šele 36 let in zapušta 5 malih otročičev, katerim je bila nad vse ljubša mati. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 5. Bog ji daj večni mir in pokoj! Preostali nam še globoko sožalje.

† V Novem mestu je umrl g. Fran Rozman, železniški postajnačelnik, star 50 let. Pogreb bo v nedeljo, 12. aprila ob štirih popoldne. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Cankovi v Prekmurju je včeraj umrl g. učitelj Franc Oberžan, star šele 25 let. Pred Vel. nočjo je šel popisovat ljudi, pa se je prehladil in dobil pljučnico, kateri je podlegel. Šele lani je poln idealov nastopil svojo službo. Pridobil si je s svojimi prijaznim obveščenjem naklonjenost ljudi, kar se je pokazalo zlasti v zadnjih dneh njegove težke bolezni. Njegove zemске ostanke bodo prepeljali iz Cankove v Zidani most. Pokojni je bil brat izseljenškega duhovnika g. Dragotina Oberžana v Holandiji. Svetila mu večna luč! Žalujemo naj tolaži Bog!

† Nagle smrti je umrla na Vel. ponedeljek, dne 6. t. m. na Dobravi, župnija Črnce, gosna Urša Lucij, posestnica, stara 78 let. Na videz se precej zdrava, je ta dan pripravlila za družino še južno, veselo obedovala z domačini, a potem, ko se je nekoliko spočila, hitro izdihnila in dala nazaj svojo dušo svojemu Stvarniku. Bila je vobče prav priljubljena, kar je pokazala obilna udeležba pri pogrebu.

Vnetje v vratu? Samo

PANFLAVIN-PASTILE

Osebnosti

— 50-letnico vestnega službovanja kot hišnik pri g. Lenčetu na Mlinem pri Bledu obhaja danes g. Jakob Soklič. Bog ga ohrani še mnogo let zdravega in čilega!

— Izpit so napravili med drugimi za čin aktivnega lekarniškega majorja kap. I. razr. Uroš Plavša; za čin akt. veterinar. majorja kap. I. razr. Marijan Ferjančič za čin akt. peh. kap. II. razr. poročnik Josip Pletikosa; za čin akt. topn. kap. II. razr. poročnik Aleks. Elšner, Jaroslav Parč, Gustav Bosšek, Ljubo Segedin in Stanislav Jelačin; za čin akt. inž. kap. II. razr. poročnik Ivan Šokec, Franjo Šaur in Bogdan Katič; za čin akt. zrakoplovnega kap. II. razr. poročnik Josip Lankuš in Rudolf Giržik in za čin akt. orož. kap. II. razr. poročnik Vladimir Marčič.

— Upokojeni so bili tolniški narednik vodnik 12. topn. polka Janez Murn, topn. narednik vodnik 22. topn. polka Ivan Kahan, vodja I. razr. disciplinsko-administrat. stroke Miroslav Barbaroš in vodja 2. razr. topniške stroke Josip Brkič.

Ostale vesti

— Osmiina po pokojnem svetniku g. An. Jamniku, župnika v pok. bo v ponedeljek, 15. t. m. ob devetih v Stari Loki.

— Vse prijatelje ljudske prosvete prosi loterijski odbor Prosvet. društva v Črncjuvcu pri Slov. Bistrici, da razpečajo poslano srečko za zgradbo Društvenega doma med svoje prijatelje in znance. V slučaju, da jih ne sprejmejo, se naprošajo, da jih vrnejo omenjenemu društvu nepoškodovane vsaj 30 dni pred izvršenim žrebanjem. Segajte po njih!

— Zagrebški Slovenci začno na belo nedeljo, 12. aprila 1931 ob devetih z mašo, pridigo in slovenskimi cerkvenimi pesmami v cerkvi sv. Roka nad Pejačevčevim trgov. Prijazna cerkva stoji na ljubkem gričku na vhodu v park Tuškane. Maša bo vsako nedeljo ob devetih. S tem se je izpolnila želja mnogim željnim slovenske pesmi in besede. — Klub SKAS.

— Reklamacijski odbor pri dravski finančni direkciji je sklican zasedanju za dan 20. aprila tega leta. Priitžbe bo obravnaval reklamacijski odbor kakor sledi: Dne 20. aprila t. l. pridejo na vrsto pritožbe vseh občin davčnih uprav Kamnik, Brežice, Krško, Laško in Višnja gora; dne 21. aprila pritožbe vseh občin davčnih uprav Gabar, Kotevje in Litija; dne 22. aprila pritožbe vseh občin davčnih uprav Ljubljana okolica in Logatec; dne 23. aprila pritožbe vseh občin davčne uprave Skofja Loka; dne 24. aprila pritožbe vseh občin davčne uprave Radovljica; dne 25. aprila pritožbe vseh občin davčne uprave Novo mesto; dne 27. aprila pritožbe vseh občin davčne uprave Kranj; in dne 28. aprila pritožbe davčne uprave za mesto v Ljubljani.

— Belgrad ima 241.636 prebivalcev. Državni popis prebivalstva v Belgradu, ki se je začel dne 31. marca, je bil predvčeršnjim končan. Po tem popisu šteje naša prestolnica 241.036 prebivalcev. Leta 1929 je štel Belgrad 226.289 prebivalcev in naša torej povprečje 14747.

— Pevski zbor učiteljski U. J. U. sporoča članstvu, da se vrši povelič tečaj za mešani zbor 13. in 14. aprila v Glasbeni Matici. Pričetek v ponedeljek, 13. t. m. ob 9 popoldne z rednim letnim občinim zborom.

— Mesečne karte za javne nameščenice. Generalno ravnanstvo državnih železnic je odobrilo pravico do legitimacije za kupovanje mesečnih kart za javne nameščenice po odredbah § 15. žel. tar. za prevoz potnikov del II tudi dnevničarjem in honorarnim uslužbencom, ki imajo z državo sklenjen službeni dogovor, kakor tudi nameščencom Osrednjega (oziroma okrožnega) urada za zavarovanje delavcev.

— Mati štirih nepreskrbljenih otrok si na podstrešju prečre vrat. Sv. Lovrene v Slov. goricah, dne 9. aprila. Šla je na podstrežje in si prevezala vrat. 39-letna Antonija Polance, mati štirih nepreskrbljenih otrok. Zadnji dni se je napram materi in svojem obnašala prav čudno, vendar pa niso donajši polagali na to nobene važnosti, ker je takšno čudno obnašanje bilo prav pogosto. Bila je večkrat zdravniško preiskana in je imela božjo napade ter je večkrat

krat dejala, da si bo sama vzela življenje. Ne nadoma pa je izginila. Ker je ni bilo od nikoder, so domači vendar začeli iskati, kje se nahaja. Našli so jo na podstrešju s precezanim vratom in mrtvo v mlaki krvi. Poleg trupla je ležala okrvavljena britev. Samomor je izvršila v trenutku duševne zmedenosti.

— Št. Vid nad Ljubljano. Ljudski oder Blaž-Potočnikove čitalnice pougov v nedeljo, 12. aprila Fr. S. Finžgarjevo igro »Naše kriš S to priveditvijo ljudski oder zaključil sezono.

— Gospodinsko nadaljevalna šola v Domžalah priredi razstavo kuhinjskih izdelkov ter ročnih del v nedeljo, dne 12. aprila v prostorih osnovne šole v Domžalah. Razstava je odprta od 7 zjutraj do 5 popoldne. Vsi vladno vabljeni.

— Dol pri Hrastniku. Na belo nedeljo, dne 12. t. m. se vrši ob 9 zjutraj slovesen zaključek gospodinske šole v novi šoli. Od 8 dop. do 3 pop. se bo tudi lahko ogledala razstava izdelkov gojenk, na kar posebej opozarjamo in vabimo občinstvo k ogledu.

— Smrtina žrtve strele. Iz Aleksince poročajo: Predvčeršnjim je tu padel dež, ki ga je spremljalo grmenje. Strela je že zahtevala žrtve, najbrž prvo v letošnjem letu na našem ozemlju. Sluga Stojan Vasič je šel nabivat na bližnji hrib mah. Naenkrat ga je zadel silna nevihta. Začelo je strašno treskati in Stojan se je sklonil med skale. V tem trenutku pa je udarila vanj strela in ga podrla na tla. Bil je takoj mrtav.

— Na desmrtino je obsojen roparski morilec. Pred somorskim sodiščem se je te dni vršila razprava proti 29 letnemu poljskemu delavcu Henriku Florschütz, ki je 10. novembra preteklega leta vlomil v stanovanje svojega sorodnika Aladarja Pencsa in pri tem umoril kovaškega vajenca Stefana Jančka in težko ranil še nekoga drugega vajenca. Obtožence se je zagovarjal s pijanostjo, kar pa mu ni nič pomagalo. Obsojen je bil na desmrtino ječo.

— Strašna smrt kurjega tatu. Osijek, 9. aprila. V neposredni bližini Vukovara so našli v nekem vodnjaku truplo Petra Glavaševića, ki je bil zlo-glasen kurji tat. Sprva so mislili, da gre za samomor, toda orožništvo, ki je vedelo o Glavaševićevem koruznem zakonu s kmetico Anko Sabo, je sledilo aretiralo in zaslišalo. Ravno tako je padel sum na Ankinega prijatelja Andreja Šuvara. Pripadla sta, da je Glavašević umrl nasilne smrti. Pri zločinu je bil soudeležen tudi neki drugi Ankin prijatelj Bunišin, ki so ga tudi aretirali. Vsi trije so v celoti priznali svoj zločin. Peter Glavašević je bil aretiran na prijavo Anke, ki se ga je hotela na ta način znebiti. Glavaševiću pa se je posrečilo, da je pobegnil iz zapora in se je nato več tednov klatil okrog Ankinega stanovanja. Vsi trije zločinci so se dogovorili, da ga spravijo s sveta. 19. marca so ga povabili v Bunišinovo stanovanje, kjer so vsi štirje pili žganje. Nato pa so krenili proti omenjenemu vodnjaku. Tu je Anka rekla Glavaševiću, da je željna in da ji naj preskrbi iz vodnjaka vodo. Ko se je Glavašević nagnil nad vodnjakovo odprtino, ga je eden izmed zločincev udaril po glavi, naskar so ga vsi trije pahnili v globlino. Glavašević pa je bil še živ in je začel klicati na pomoč. Tegu so se zločinci ustrašili in so ga potegnili iz vodnjaka. Nato pa so ga enkrat z vso silo strmo-glavili navzdol. Glavašević je ležal v vodnjaku do večerj. Voda je že začela smrdeti in ko je neki častar pregledoval vodnjak, je opazil v vodi mško truplo.

— Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef« grenčice. Strokovni zdravniki za motenja in prehrani hvalijo »Franz-Josef« vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Maribor

□ Vse posle, ki se tičejo upravnih zadev našega lista, opravite lahko tudi v naši podružnici lukajenje Slovencev uprave na Aleksandrovi cesti 6. Istotam se lahko naročajo inserati, mali oglasi in se sprejema naročila na Slovenca in Slovenski list. Podružnica se nahaja v prostorih Prosvetne knjižnice.

□ V cvetu mladosti je umrla 20 letna učiteljica Janja Zupan, Pobrežje, Zagata 1. Pogreb bo danes ob pol 16 iz hiše žalesti na magdalensko pokopališče. Blag ji spomin, Zalujemo naše globoko sožalje!

□ 60 letnica obhaja mariborska požarna bramb. v tem polletju. V zvezi s proslavo bo svečan sestanek, maša zadušnica za pokojne člane in skupščina Jugoslovanske gasilske zveze. Istotčasno se bodo vršile tudi velike gasilske vaje, katerih se udeležijo gasilci iz vse Slovenije.

□ Tudi v Mariboru se oglasi na svoji turneji znani šahovski vele mojster dr. Spielman. Ob tej priliki se bo spoprijel z našim V. Pirčom. Mariborski šahisti kažejo veliko zanimanje za obisk odličnega šahista in izid borbe v Mariboru. O točnem dnevu prihoda še poročamo.

□ Pri Sv. Marjeti ob Pesnici se je ponesrečil 30 letni poljski duinar Jožef Kmetič. Pri padcu v hiši si je zlomil levo nogo. Odpremili so ga v mariborsko bolnišnico.

□ Mariborski planinci se bodo gotovo polnoštevno udeležili predavanja, ki ga bo imel g. dr. Oblak iz Ljubljane v petek 17. aprila ob 20 v dvorani Prosvetne zveze. Odlični planinski pisatelj bo poslušalce vodil na poti od Labe do Spreve.

□ Jutri. V gledališču kmečka predstava »Ministrovke«. — Krelkova mladina priredi v dvorani Prosvetne zveze Petrovičeve »Duše«. — Istotam ob pol 17 predavanje Kršćanske ženske zveze. — V Krčevini občni zbor tamošnjega kat. izobraževalnega društva s pričelkom ob 15. — Ob 10 popoldne na Rapidovem igrišču prvenstvena tekma med Rapidovci in Svobodaci, ob 16 na Mariborovem igrišču prvenstvena med Mariborci in Železnikarji.

□ Mariborski sportniki so priredili včeraj zvečer pri Zmornu prijateljski večer v čast Dragu Ulagi, prvemu našemu absolutu visoke šole za telesno kulturo v Berlinu. Ob tej priliki je imel Ulaga, ki bo vodil emotedonski lahkoletski tečaj za mariborsko lahkoletce, idejno sportno uvodno predavanje, ki so ga navzoči zastopniki vseh sportnih klubov sprejeli z velikim odobravanjem.

□ Mariborska Glasbena Matica se odpelje danes dopoldne na svojo turnejo po erbskih mestih. Nastopila bo v Skopju, Kumanovom, Leskovcu, Nižu, Krusevcu in Sabcu. Zbor se bo vrnil v Maribor 21. aprila s popoldanskim brzovlakom.

□ Mariborsko gledališče. Troje novosti: V kratkem premijera glavišnje igre »Začarana za-

Svet pozna Jugoslavijo

njena rujna vina ...
njene čuvstvene pesmi
in blesteče zobé njenih
prebivalcev!

A svet pozna tudi tajnost, na kateri način
stotisoče Jugoslovancov vzdržuje lepoto
svojih zob. Sargov Kalodont ima ta blago-
dejni učinek. Nedotaknjeno zdravje zob
in biserni sijaj, kakor tudi vonjajoči
sveži diš so posledice tega negovanja.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

bar v režiji H. Tomašiča. — V torek premijera »Lesenih konjev«. — V sredo 13. aprila baletni večer plastičnih in karakternih plesov. Nastopila bo priznana ruska plesalka Ksenija Grunt.

□ V Ljudski univerzi bo nastopil v ponedeljek slovit ruski pevec Balaban. Pred nedavnim je pel z velikim uspehom v pariski operi. Pel bo ruske skladbe v rusini, nemške v nemščini, francoske pa v francosčini.

□ Razstavo svojih slik priredi v dneih od 19. t. m. do 2. maja t. l. pod pokroviteljstvom mestnega župana dr. Juvana slikar A. Trstenjak. Razstavljene bodo slike z ljudskimi motivi v kazinski dvorani. Obisk toplo priporočamo.

□ Mariborski poštarji priredijo jutri na Trgu svobode svojo dobrodelno tombolo s pričetkom ob 14. Krasnji dobili so razstavljene v trgovini Riha v Ulici 10. oktobra.

□ Mestno načelstvo poziva vse one, ki niso dobili vpisnic za ljudsko štetje ali pri katerih popisovalci niso izvršili popisovanja, da se najkasneje do 14. aprila javijo pri mestnem popisovalnem odboru v telovadnici dekliške šole na Slomškovem trgu.

□ Obmejni promet. V preteklem mesecu je prispelo v Jugoslavijo preko severne meje 8242 potnikov, odpotovalo pa jih je 8920. Skupno jih je pripotovalo in odpotovalo od 1. januarja 1931 naprej 41.241.

□ Vzburkano Jadransko morje in mariborski trg. Radi vzburkanega Jadranskega morja ni bilo na včerajšnjem trgu mogoče dobiti nobenih rib.

□ Pri požaru pri Sv. Lenariu v Slovenskih goricah se je nevarno opelkel po rokah in obrazu 18 letni vničar Alojzij Salamon in so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

□ Postrežbo št. 7 je imel včeraj smolo. Na Glavnem trgu mu je naročil mlad hrvaško govoreč gospodič naj gre v neko gostilno v Vetrinjski ulici po dva kovečka, dežnik, žensko sukno in klobuk, od gospodičine, ki je spala v sobi št. 9. Naročeno, izvršeno. V Trubarjevi ulici. Gospodič se spomni, da je pozabil na pismo in v veli postrežku, naj gre ponj. O gospodiču in kovečkih ni bilo, ko se je vrnil, ne duha ne sluha. Pozneje se je že zgodilo, da je vprašala po kovečkih in ostalem prava lasnica, da je morala intervenirati policija in da je tisti gospodič po Krekovi ulici prodajal — razno žensko perilo. Za gospodiča je pripravljena prična v Ključavničarski 2.

□ Imajo ga — Vincenca Pavalka, ki je osumljen, da je 24. marca dvignil s ponorejenimi podplati na čeku pri neki tukašiji banki 30.000 Din na škodo tvrdiske Bernsdorff in še isti večer pobegnil v Avstrijo. Včeraj so ga aretirali na Dunaju in našli pri njem še 8300 Din. Izročili ga bodo sodišču.

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Königova lekarna pri Mariji Pomagaj na Aleksandrovi cesti.

Celje

□ Drevi ob osmih se bomo v Ljudskem domu na skromen način oddolžili 60 letnemu pisatelju F. S. Finžgarju za njegovo veliko delo lepe besede. P. n. občinstvo prosimo, da pride točno ob napovedani uri v dvorano in prisostvuje že slavnostni besedi, ki jo govori mag. pharm. g. Fedor Gradišnik. Vstopnice se v predprodaji še dobijo preko današnjega dneva v Slomškovi tiskovni zadrugi, zvečer pa je blagajna odprta od sedmih dalje.

□ Katoliško prosvetno društvo v Celju ima svoj redni občni zbor v ponedeljek 13. t. m. ob 20 zvečer v Ljudskem domu.

□ Inspekcija državnih uradov v Celju. V četrtek popoldne in v petek ves dan se je nahajal v Celju okrožni inspektor dr. Schaubach iz Maribora na službeni inspekciji.

□ Nesreči. Včeraj zjutraj so našli na progi med Ponikvo in Grobelnem golo žensko truplo. Kolesa vlaka so šla preko trebuha, da je bilo truplo strahovito razmesarjeno. Poleg proge je bila obleka nesrečne ženske, v kateri pa ni bilo ničesar drugega kot rožni venec in 1 dinar, Ver-

jetno je, da gre za slaboumno žensko. Identitete dosedaj niso mogli ugotoviti. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Št. Jur ob južni železnici. Komur bi bilo kaj znano o tem, kdo bi bila neznanka, naj to prijavi oblasti. — Jelen Franc, delavec v Sp. Hudinji, si je s kropom polil obraz in roke. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

□ Vendar enkrat. Danes popoldne se sestane komisija celjske mestne in okoliške občine za ure-ditev ceste k Sv. Joželu. Mestno občino zastopajo gg. inž. Pristovšek, dr. Vrečko in nadsvetnik Šub-bić, okoliško občino pa gg. župan Mihelič, Stren-čan in Kukovec. Skrajni čas je že, da se ta zadeva s ceto na Jožefov hrib enkrat uredi; kajti doslej je človek ob slabem vremenu po tej cesti blato do-besedno brodil.

Šoštani

Spored jutrišnje prireditve v Slom. domu je sledeč: 1. Uvodna beseda; 2. A. Hajdrih: »Sirota« (poje moški zbor); 3. M. Krevh: »Naše ljube ma-me, kakršne so« (deklamacija); 4. K. Mašek: »Pri-zibelt« (poje moški zbor); 5. govor; 6. M. Ambro-žič: »Materin blagoslov« (igrokaz); 7. Al. May: »Materam« (poje mešani zbor). — Na svidenje! Kmetijska podružnica priredi jutri, v nedeljo, po jutranji sv. maši strokovno predavanje. Predava g. ing. Lah. — Kmetovalci, pridite!

Knjazica Prosvetnega društva raste. To raz-veseljivo dejstvo moramo poudariti. Vedno več knjig je opaziti v knjižnici in vedno več je čita-teljev. Vesel je knjižničar, veselo je društvo, naj-bolj — tako smo prepričani — pa je vesel, čita-telj sam!

Slovenjgradec

Znižano vožnjo na avtobusni progi Slovenj-gradec—Dravograd za nedeljo popoldne za koncert »Vnebovzelec« smo dosegli in sicer je podjetnik g. Josip Kušer sporečil, da zniža vožnjo za 20%. Tudi bo avtobus stalno na razpolago in prav storijo po-samezno skupino udeležencev, da si ga za gotovo uro naročijo. Podjetniku g. Kušerju se za uslugo iskreno zahvaljujemo! Slovenjgradčanom smo t, em, upamo, ustregli in jih z veseljem pričakuje-mo na koncertu. — »Maribor«.

Murška Sobota

Sadjarški tečaj. V nedeljo dne 12. t. m. se bo vršil v Pečarovcih v osnovni šoli sadjarški tečaj. Teoretično in praktično se bo razpravljalo o naj-važnejših opravilih v sadjarstvu.

Zdravstveni dom se zida. Z zidanjem zdrav-stvenega doma so že začeli. Temelj je izkopan. Dom bo stal v Graniški ulici.

Nagla smrt. Okrog 50 letni Sedonja Mihalj v Milajincih je postal žrtev nagle smrti. Popoldne je se popolnoma zdrav nagle. Po obedu je šel ven. Komaj pa je naredil po dvorišču par korakov, se je zgrudil in obležal mrtav.

Novo mesto

Cerkveni koncert Petra Hugolinja Sattnerja v frančiškanski cerkvi, ki je bil napovedan za nede-ljo ob 15 popoldne, se bo vršil radi pogreba umr-lega postajnačelnika g. Rozmana eno uro prej in sicer ob 14 popoldne.

Sport

ILIRIJA—HERMES

12. aprila ob 16.30, igrisce Ilirije

Jutri priredi Ilirija prijateljsko tekmo z mo-štvo Šikarjev, Ilirija, ki je za reprezentančno moštvo odstopila najboljši moči, bo morala nasto-piti z mlajšimi močmi. Prav ob tej priliki so bo jasno pokazalo, kaj zmorajo mlajši igralci. Kajli ne bo ravno lahko zaigrati proti Hermesu, ki slovi kot najboljši tehnično moštvo. Na vsak način bo tekma zelo zanimiva. Pri tej tekmi bo uprava Il-rije vpeljala še posebne mladinske vstopnice, na kar opozarjamo. Tudi predtekma bo zanimiva.

Lastna otroka v hlevu!

Prizor izpred ljubljanskega sodišča

Ljubljana, 10. aprila.

Pred malim senatom se je danes zaključil žalosten del našega kmetijskega, drugačnega zdravega življenja. Že pred razpravo so se pojavile na hodniku osebe z nezdravo zunanostjo.

V razpravno dvorano št. 79 sta kmalu po 9 dopoldne vstopila dva obtožena, moški in ženska, ki sta zakrivila zlo dejanje, kakršno že kmalu ne beleei sodna kronika. Na obtoženo klopo sta sedla:

Jakob Bratun, 39letni kovač, srednjevelik, a ne pravi kovaški korenjak; za nahrbtnikom, lastnik male domačije v Besnici. Njegova kovaška obrt mu malo nese, ker je kovačnica na samotnem mestu in

Franciska Bratun, njegova sestrčina in gospodinja, stara 32 let, rojena v Gabrijah, samka, dočim je prvi obtoženec oženjen. Bratunova je nizke postave in grbasta ter napravlja na opazovalca prav žalosten vtis.

Državni tožitelj je oba obtožil zločinstva zoper življenje in zdravje po § 176, točka 1 kaz. zak., ker sta novembra in decembra lani ter januarja letos zapirala 3letno Francisko in 6letno Anico v hlev, kjer sta morala otroka napol gola bivati in spati v nekem lesenem zaboji, torej sta zapustila onemogli osebi, za kateri sta bila dolžna skrbeti, v razmerah, ki so bile nevarne za njiju življenje in zdravje.

Zgodovina obtožbe.

Kovač Jakob Bratun je bil popreje v Gabrijah, kjer je imel malo posestvo s kovačnico. Bil je oženjen in je imel štiri zakonske nedolne otroke. Zena mu je pred leti težko zbolela. Lani poleg je kovač nekoliko zadolženo posestvo prodal svojemu polbratu s pogojem, da mora prevzeti v popolno oskrbo njegovo bolešno ženo. Bratun Jakob si je nato sezidal pri Besnici novo domačijo, obstoječo iz sobe, kuhinje, kovačnice in malega hleva. Tja se je preselil od vseh svetih in je vzel svojo sestrčino Francisko za gospodinjko, s katero je začel nemoralno življenje. Na novo domačijo pa je vzel tudi 3letno hčerko Francisko in 6letno Anico, dočim je dva druga zakonska otroka dal v reje svojemu bratu v Unajnarih pri Trebešnjem.

Na novi domačiji so zavladale žalostne razmere, osobito v zimskih mesecih. Kmalu se je po okolici in celo do Litije razširil glas, da ima kovač Bratun v hlevu zaprta svoja dva otroka, ki sta popolnoma zapuščena in zanemarjena. Orožniki so večkrat prihajali na Bratunov dom, toda niso mogli ničesar konkretnega dognati. Naposled se je 28. januarja letos orožniškemu naredniku Josipu Miheliču posrečilo, da je našel oba otroka v hlevu v največji zapuščenosti.

Zagovor obtoženca.

Po preditjanju obtožnice, ki v kratkih stavkih slika celo nemoralno dejanje in zanemarjanje vzgoje otrok, je predsednik senata gosp. Anton Mladič uvedel dokazno postopanje. Vprašal je prvega obtoženca:

»Kako se zagovarjate? Povejte nam, kako je bilo? Kako ste mogli dati oba otroka v hlev?«

»Mislim sem,« je odvrnil prvi obtoženec, »da bo topleje v hlevu, ker stanovanje še ni bilo izdelano. Ni res, da bi bila otroka na dva meseca v hlevu, res je samo, da je bila ta mala štirinajst dni v hlevu, in to zato, da bi se kuhinja, kjer smo spali, prezračila. Ana sploh ni spala v hlevu in je hodila samo manjšo sestrco čedit in akopat.«

»Od otrok se ni moglo nič zvedeti, ker je starejša gluha, a mala ne zna govoriti. Navezani smo samo na to, kar so drugi videli in orožniki,« je pripomnil predsednik.

Obtoženec je nato odločno zankal, da bi bila Francka popolnoma naga. Na vprašanje predsednika, koliko časa da je bila Francka v hlevu zra-

ven živine, je odvrnil Bratun, da samo čez noč, a čez dan je bila v hiši. Takrat, ko so orožniki prišli, jo je starejša samo v hlevu umivala. Orožniki so prišli okoli 10 dopoldne. V hlevu je ena krava.

Druga obtoženka Franciska Bratun je izjavila: »Mislim sem, da bo v hlevu za otroka gorkeje ko v hiši. Jaz pri obtožencu gospodinjim. Otrokom sem dajala vedno dosti hrane in obleke. Otroka sem pustila v hlevu počivati v »čedni postelji«. Vse je bilo čisto.« »Ali niste rekli neki ženski, da bosta otroka umrla v hlevu?« je pripomnil predsednik. »O jeli! Tega nikdar nisem govorila! Tudi jaz sem ležala v hlevu.«

Zastlanje prič.

Narednik Filip Mihelič je v vseh podrobnostih očital, kaj je videl, ko je prišel k Bratunu koncem januarja. Vprašal je kovača: »Kje so otroci?« Nekaj časa je molčal in odgovoril nato: »V hlevu!« Bilo je to okoli 10 dopoldne. V hlevu sem opazil mlajšo sedeti sredi hleva, kjer je bilo malo listja. Bil je zelo mrzel dan. Večja je ždela v kotu. Opazil sem kot ležišče navadno staro kišto. Starejša mu je rekla, da mora počediti. V »postelji« ni zapazil nikake blazine, marveč par čuni, vse onesnažene, in nobenih plenec. Od postelje je zelo smrdelo.

»Kakšen vtis je na vas ta prizor napravil?«

»Presenečen sem bil sam. Imel sem opraviti že z marsikom in z marsičem, a nisem se videl tako napol obloženih otrok. Mlajša je imela malo kilečko, a večja daljše krilo, obe bosti. V hlevu je bil skaf. Od večje, ki je nekoliko gluha, sem zvedel toliko, da manjša vedno tam spi. Drugače nisem mogel od njiju nič zvedeti. Hlev ima 12 kvadratnih metrov površine. Kišta je bila 6 do 7 cm dvignjena in je blato teklo skozi deske. V kišti je bilo malo listja in slame. Je zelo smrdelo. V sobi Bratuna je bila ena sama postelja.«

Anton Jančar, 16letni posestnikov sin iz Gaberij, je nekega dne januarja prišel do Bratuna in odprl hlevska vrata. Videl je tam oba otroka, eden je jokal. Večja je umivala manjšo. Zaprl sem vrata. »Kako je bila večja obloščena?« — »Nisem poročal, kako. Z njima nisem nič govoril. Manjša je bilo jokala. Večja je prišla v hišo.«

Angela Žejnar iz Prežganj, posestnikova žena, je izpovedala, da je vzela Francisko v oskrbo in da je en čas razširjala hudi duh, a sedaj je že boljša. Še ne govori, ne hodi. Misli, da srloh ne bo govorila. Samo kima in dela »mhm, mhm!« Še se ponesnži v postelji. Z njo je velik križ.

Priča Alojzija Hribar, posestnikova žena, je svoječasto govorila z obtoženko, ki ji je dejala: »Vidva bosta imela dosti to (toženo ženo) za pokoro, naša ta mala pa bo že enkrat umrla.« Bog ve kaj lepo nista delala z otroci. Njen mož je od obtoženca kunil njegovo prvo domačijo. Otroci so bili včasih lačni.

Zdravniško poročilo.

Litijski zdravnik dr. Ukmar je pregledal obe ubožici ter je ugotovil, da je pri obeh vzgoja zelo zanemarjena, pri prvi pomanjkljivost govora, a pri drugi naglušnost. Telesno sta obe popolnoma propadli, a duševno otopeli.

Po zaključenem dokaznem postopanju in govorih državnega tožitelja in branitelja je predsednik po kratkem posvetovanju proglasil

sodbo,

s katero sta Jakob in Franciska Bratun obsojena po § 294 zaradi zanemarjanja rediteljskih dolžnosti na 10 dni strogega zapora. Sodišče ni stalo na stališču državnega tožitelja, da bi se ju obsojilo po § 176 zaradi zločinstva zoper življenje in zdravje. Ta paragraf je namreč ostrejši.

Oba obsojena sta sodbo sprejela. Kazen bosta morala prestati v ljubljanskih zaporih.

Ona
drži
kar
obeta!

Iz pravega Kayser-Ellison-Sheffield srebrnega jekla izdelana, zato kvalitativno pr. ovršina. Dobiva se povsod. Preprodajalci naj se obrne o na Gustav Huser & Sohn, Wien VII, Richtergasse 10.

8 glav govedi se zadušilo

Litija, 9. aprila.

V vasi Cirkno nad Sv. Križem pri Litiji, občina Moravce, se je v noči na četrti zadušilo v hlevu posestnika Antona Perkota kar 8 glav goveje živine in sicer 6 krav in volov ter 2 telet. Škoda so ocenili na 22.000 Din. Do te, v naših krajih po izredni nesreči, je prišlo radi tega, ker je Perkota žena zvečer v hlevu naložila v peč drv (šudno, da kurijo hleve s pečmi) ter zakurila, da ne bi bilo premrzlo živini. Potem je šla počivat v hišo.

Njen mož Anton Perko se je mudil v svojem vrnogradu ter se pozno v noči vrnil domov. Takoj je opazil, da se iz hleva vali dim, naker je prebudil domače, ki so v naglici pogasili tleče tra-

movje. Na nepojasnjeno način je iz železne peči preskočila iskra na mokro travo in na hlevska vrata, ki se pa radi vlage niso vnela, pač pa le prišla tleči, naker je dim kakor tudi iz peči uhaljajoč oglikov kisli zadušil 8 glav živine.

Najprej so domačini mislili, da je živino zastupil kak sovražnik hiše, radi česar so takoj poslali po litijskega živnozdravnika dr. Veblota, ki je na licu mesta ugotovil, da se je živina zadušila radi vdihavanja oglikovega oksida. Le en sam vol je ostal živ in še tega bo treba zaklati, da prej ne pogine radi strupenih plinov.

Krivda te težke gospodarske nesreče na Perkovem gruntu je pač nevednost in malomarnost. — Za poginulo živino je živnozdravnik takoj odredil, da so jo zagrebli.

niške rodbine, tako da bosta v soboto popoldne, ko se izvrši zadnja Knafličeva pot, na šmarsko pokopališče združena v grobu.

Prijatelja Franceta bodo težko pogrešali njegovi številni osebni in poslovni prijatelji, ki so v njem izgubili moža iskrenega. — Naj v miru počiva v domači zemlji! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Cerkveni vestnik

II. Vnanja kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima jutri v nedeljo dne 12. t. m. zjutraj ob 6 skupno sv. obhajilo, popoldne ob 2 shod. Pri-dite. — Voditelj.

Mešanska Marijina kongregacija za može pri sv. Jožetu ima v nedeljo, dne 12. t. m. ob 11 dopoldne odborovo sejo, ob 11 pa običajni shod.

Poizvedovanja

Našla se je zlata verižica. Vprašati v delikatesni trgovini Lapajne, Rimska cesta 24.

Želite li piti prvovrstno vino, obiščite
„Ernin dom“, Zagreb
Petrijnska 29 (nasproti Uprave Policije)
Topla in mrzla kuhinja

Drago Gorup & Co.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA
Miklošičeva cesta št. 16/1
nudi novosti v
DAMSKIH PLAŠČIH, OBLEKAH in
POVRŠNIKIH za GOSPODE
NAJCENEJE

Ljubljana

Gradba zatvornice v Trnovem na Ljubljani

Ljubljana, 10. aprila.

Včeraj so začeli z začetnimi gradbenimi deli za zgradbo nove zatvornice na Ljubljani v Trnovem. Zatvornica bo stala malo nižje od izliva Gradaščice in ljubljanskega kanala vodne naprave na Gradaščici. Da so bila dela mogoča, so odprli povsem Grubarjev kanal tako, da je struga Ljubljance skoro popolnoma suha. Začeli so že zabijati plohe, iz katerih bodo napravili zagatno steno čez Ljubljano. Zabijanje plohov se vrši mehnično, podobno kot pri delih ob františkanskem mostu, le s to razliko, da imajo za pogon na Bregu bencinski motor, ki žene kompresor, iz katerega je po gumijasti cevi napeljan močno komprimirani zrak v majhen motorček na odr. ki dviga tolkač, s katerim zabijajo plohe. Izsušitev Ljubljance struge je redila žalostne posledice za obilno ribjo družino. Od šentjakobskega mostu navzdol so potegnili celo vrsto mrež čez strugo Ljubljance tako, da menda niti šivanka ne bo mogla uiti. Radi hitrega odtoka Ljubljance v Grubarjev kanal, se je znižala struga za več kot pol metra, tako da čutilo neprijetno posledice celo v Podpečih, kjer ne morejo več natovarjati na čolne gramoz in kamena, ki ga dovažajo za viško tramvajsko progo. Odslej morejo natovariti le pol čolna, potem ga potegnejo v globljo strugo, naker po malen nalože čoln do vrha.

Odgonska postaja na magistratu

Mestni magistrat vzdržuje, kakor mu nalaga zakon, posebno odgonsko postajo, ki odpravlja iz mesta nadležne tujce. To so klateži in podobni delamržeži, ki živijo na račun javne dobrodelnosti, dalje sumljive osebe, ki ne morejo dokazati, da se preživljajo s poštenim delom, nepopolnsljive javne vlačuge in izpuščeni kaznjenci, nevarni tujeemu imetju in osebni varnosti. Nadzorstvo nad izvajanjem odгона ima sedaj banska uprava, mestna občina pa vzdržuje odgonsko postajo s pomočjo države in drugih činiteljev.

Lani je bilo po ljubljanski odgonski postaji odgnanih iz Ljubljane 669 oseb. Te je odgonski postaji izročila ali policija ali pa sosednje odgonske postaje v Zagrebu, Mariboru, Celju, Rakeku, na Jesenicah, v Logatcu, Radovnici itd. Izmed odgnancev je bilo 71 tujih državljanov, in sicer 41 italijanskih (32 iz Julijske Benečije), 1 Nemec, 3 Čehoslovaki, 6 Francozov, 1 Bolgar, 1 Madjar, 1 Poljak, 1 Maročan in 16 Perzicev. Ostalih 598 je bilo jugoslovanskih državljanov. Starost odgnancev se giblje od nekaj mesecev starega dojenčka na materinih prsih pa do 70 in večletnih starčkov in stark. Večina odgnancev, zlasti ženske, pa je v najlepših letih, to je od 20 do 40. Varok odгона je pri moških po večini brezposelnost in kriminal, pri ženskah pa vlačugarstvo in prostitucija. Zelo narašča tudi odgon izseljencev iz zahodnih in južnih krajev naše države, ki so vračajo bolehnih in brez sredstev iz Francije in Belgije.

Odgnancev daje v času, ko čakajo na odgonski postaji, hrano mestni ječar. Za odgnance ima mestna občina sedaj dva zapora, enega za moške in enega za ženske.

Pogosto se zgodi, da pošlje policija v pritvor osebo, katerih domovinstvo še ni dognano, z narčilom, naj bodo v pritvoru toliko časa, dokler se ne določi njih domovinstvo. To pa dostikrat traja zelo dolgo in večkrat je tak človek v sporazumu s policijo izpuščen ali pa odpravljen na tak kraj, kjer upa dobiti delo.

Do predlanske zime je morala odgonska postaja v svojih zaporih imeti tudi čez dan razne domače in tuje brezposelne reveže, ki niso imeli nobenega zaklonišča v hudem mrazu, snegu in dežju. Z novo mestno ogrevalnico pa je to odpadlo. V odgonski zapor se sprejemajo le še bolehnih tujci, ki potrebujejo tople hrane in pa revne družine, ki potujejo skozi Ljubljano z otroci. Teh ni mogoče poslati v mestno ogrevalnico, zato dobe kar na odgonski postaji prenočišče in hrano.

Kaj bo danes

Drama: »Gospoda Glombajevci. Gostuje član belgijske drame, g. Plavioš. Red D.

Opera: »Dvak proskaj. Red E.

Nočno službo imata lekarni: Mr. Sušnik, Marjini trg 5 in Mr. Kural, Gospodarska c. 10.

● Gledališka predstava v Rokodelskem domu. Jutri ob pol 8 zvečer uprizori Kat. društvo rokodelskih pomočnikov svojo zadnjo predstavo v tej sezoni in sicer so to »Bele vrtnice«. Ta res lepa in zanimiva igra je vredna, da si jo vsakdo ogleda. Vstopnice se dobe v predprodaji danes ob 6 do 8 zvečer v društveni sobi Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12.

● Pevski zbor Mokranjca iz Skeplja si je izbral za svoj ponedeljkov nastop v Ljubljani naslednji program: I. del: Binički: Oče naš, Mokranjca: VII. rukovel, Hristi: Jasen, Kranjce: Medjimurske narodne. Binički: Narodne iz Tolova; vse za mešan zbor. Manojlovič: Marika in Zela Neda, 2 narodni iz Povardarja za ženski zbor. V II. delu je prvi navrsti Borlanskega Sej den, dalje Milojčevićeva pesem, Sijačkova Večer v vasi, liča »Trakal Tinka Skopska, dr. Schvabova Zlata kavglica in Joksimovićeva Bitolske narodne za ženski zbor, nato Adamičeva Večerna pesem, Marinkovičeva Molitva, dalje Sijačkove Južnosrbske narodne in Mokranjčev X. rukovel. Skladbe s klavirskim spremljevanjem spremlja sin dirigenta g. Sijačkova. g. Sijački. Koncert bo v ponedeljek 13. t. m. ob 20 v Filharmonični dvorani. — Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

● Vse pevce in pevke, dijaštvo ter drugo občinstvo vabimo, da se v običnem številu udeležijo v ponedeljek, 13. t. m. ob 10 sprejema na glavnem kolodvoru skopskega pevskega društva »Mokranjca. Je to prvi obisk znamenite pevske družine z daljnega juga naše domovine v Ljubljani, zato

jo sprejmemo z vso toploto ter se ji oddolžimo na in način, da napolnimo Filharmonično dvorano, kjer bo ob 20 isti dan njihov koncert z izrazito jugoslovanskim sporedom. Za vse pevke in pevce naj bo obisk tega koncerta strogo obvezna častna zadeva. Vstopnice kupite že v predprodaji v Matični knjižarni. — Uprava Hubadove župe JPS.

● Udrženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi na predvajanje filma o delovanju in uporabi traktorjev »Caterpillar« z raznimi agregati pri gradnji novih in vzdrževanju starih cest, valjanju istih, drobljenju gramozu, čiščenju snega, izkopavanju dreznih jarkov, dalje o uporabi v šumarstvu, poljedelstvu itd. Predvajanje tega zanimivega in aktualnega filma bo v soboto, dne 11. aprila ob 20 v družabnem lokalu na Kongresnem trgu 1/1 (»Kazino«). Film je dalo na razpolago zastopstvo za označeno stroje, tvrdka Harley Davidson Motors Import v Ljubljani; predvajal ga bo ter poljsnjeval v angleškem in nemškem jeziku strokovnjak, odposlanec tvrdke same. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

Kino Door

FILM O RAKU
danes ob 18 uri

● Memento o bolniški mizeriji. Najbolj objektivni in najbolj glasen memento o naši bolniški mizeriji je stalno naraščajoči naval v ljubljansko splošno bolnišnico. Poročali smo že, da je morala bolnišnica v ponedeljek sprejeti 80 bolnikov in ponesrečencev. V torek pa je bilo še hujše, sprejeli so jih namreč kar 104 in v sredo in v četrtek zopet po 80. Komaj včeraj je bilo nekoliko boljše. Dosedaj je bilo, v prvih 100 dnevih tega leta, sprejetih v bolnišnico nič manj kakor 4829 bolnikov in ponesrečencev, torej povprečno 48 na dan. Vse polno pa jih je, ki jih je morala bolnišnica odkloniti, dani bi jih morala ob normalnih razmerah sprejeti. Stalno spi na nekaterih oddelkih več bolnikov na tleh. Zgradba novih bolniških objektov in povečanje dosedanjih postaja tako pereč problem, da ga mora imeti naša javnost vedno pred očmi.

● Gg. uradnike drž. železnice v Ljubljani, ki izvršujejo popisovanje za ljudsko štetje, nujno vabimo, da se zgleda danes, v soboto ob 12 v mestni posvetovalnici. — Mestni popisni urad.

● Krematorij za mrhovino. Pri skrbi za javno higieno v Ljubljani je ugotoviti, da v našem mestu nujno primanjkuje krematorij za mrhovino. Mestni fizikat že več let prejema pritožbe zaradi neznosnega vonja in mrčesa, ki ga povzroča kraj v Mestnem logu, kjer zakopava mestni koniac mrhovino. Te pritožbe so vredne uvaževanja zlasti sedaj, ker se okoli tega kraja izdajajo nove vile. Prebivalcem teh vil pa sveda ni prijeten neznočni smrad in pa mrčes. Kraj sam je precej močvirjen, tako da globoko zakopavanje sploh ni možno. Zaradi tega obstoja tudi nevarnost kužnih bolezni v okolici. Zaradi tega je mestni fizikat izdelal predlog o zgradbi krematorija (sežigališča) mrhovine. Ni misliti namreč, da bi se mogel najti v območju mesta velik prostor za pokopavanje mrhovine, razen v Mestnem logu ali na Barju. Tam pa to zaradi močvirnosti ni primerno. Modern, za mesto primeren krematorij bi veljal okoli 250 tisoč Din. Krematorij bi se delno sam vzdrževal in dohodkov na prodane odpadke.

● Svojevrsno senzacijo so doživeli včeraj v Polakovi tovarni. Laborant, ki je bil nameščen v kemičnem laboratoriju, je bil obdožen, da je zastupil s sladkorčiki otroka, o čemer smo svoj čas poročali. Obtoženec trdi, da se je takrat zgodil le nesrečen slučaj in da mu je srupena tekočina, ki jo je kuhel, prekipela. Čurki tekočine, ki so tekli čez rob lonca, so se na zunanjem obodu posode akristalizirali. Ker je imel takrat roko obvezano, je prav mogoče, da so se pri prenašanju posode prišli obveze kristalizirali, ki so nato obviseli na sladkorčikih, ki jih je dobil otrok. Za dokaz resnice je moral včeraj s prav tako obvezano roko kuhati iste zmesi in doseči prav vse okoliščine, tako kakor so bile takrat. Pri manipuliranju so ga nadzorovali državni pravdniki, sodniški zdravnik, asistent medicinske fakultete in drugi kemikl-izvedenci. Kuhal je ves dan in šele popoldne ob 7 so bile okoliščine vse take kakor takrat. Če se mu je s tem posrečilo prepričati sodišče o svoji nedolžnosti, bomo šele zvedeli.

Vrhnika

● Živi mrtveci. V nedeljo dne 12. t. m. bo dramatični odsek Prosvetnega društva na Vrhniki uprizoril pod režiserjem Fr. Furlanom tragedijo L. N. Tolstaja »Živi mrtveci. Začetek ob 8 zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji v Rokodelskem domu pri g. Jezeršku.

Na velikončni ponedeljek je tudi Vrhnika dostojno praznovala 60letnico Fr. S. Finžgarja z govorom o Finžgarju in njegovo ljudsko igro »Divji loveci«.

Pomlad je tu in tuji bodo prišli obdivovat krasote Močilnika in bližnje okolice. Na mestu, kjer je prejel stala stara lopa, je društveni gostinčar Miha Jerina postavil novo lično lopo, ob kateri se bo rad ustavil vsak tujec.

Ziri

Vsem našim bravcem je gotovo še v spominu pouden, ki je leta 1926. razsajala po Zirski dolini. V vasi Selo pri Zireh je tedaj povodenj odnesla več hiš. Precej vložko nad cesto je stala tedaj hiša kovaškega mojstra Josipa Buratka, ki se niti malo ni udeležal, da bi voda odnesla tudi njegovo hišo, ker je stala precej višje, kakor druge. Usodnega dne, ko je drugim posestnikom že voda vdrla v hišo in jih trgala kos za kosom, je on s svojimi pomočniki še delal v kovačnici. Ker pa so mu neprestani bliski in treski motili elektriko napeljav, je nehal in zvečer z vso družino zapustil poslopje. Kmalu nato se je hiša podrla. Ruševina je zalila vodo in nanosila nanje precej debelo plast zemlje. Buratku je bilo sveda žal za nove stroje, ki so ostali pod zemljo in je začel sedaj kopati na mestu, kjer je stala njegova hiša. Dolgo je kopal in naposled našel v globini treh metrov pod zemljo na svoje orodje. Je že sicer nekoliko poškodovano, vendar bo še za rabo, čeprav je bilo že pot let pod zemljo.

† France Knaflič

Litija, 9. aprila.

Po prav kratkem mučnem trpljenju je v Leonišču v Ljubljani 9. aprila zjutraj izdihnil šrom domovine znani tovarnar usnja g. France Knaflič iz Smartnega. Pokojni je znal s svojo prirojenjo žilavostjo in poštenostjo, bil je v mladosti usnjarski pomočnik, iz ni stvoril veliko domačo industrijo — tovarno usnja, ki je zaradi priznane dobrega usnja v tužinstvu zelo upoštevana. V usnjarski stroki je izučil kar vse tri sinove, žal je najstarejši, France, padel v svetovni vojni, sin Pavle, ki je po dovršenih »rednih« šolah odšel v inozemstvo, kjer je bil uslužben po raznih svetovnih tovarnah usnja, da si je pridobil potrebnega širšega znanja, pa je pred kratkim prevzel domačijo in tovarno usnja v Smartnem; sin Tone pa je tovarnar usnja v Kamniku.

Stari Knaflič, grša in korenina šmarske vasi, je bil strasten lovec, ki se je kljub svojim 77 letom spravil še letos na petelina, je bil blagega značaja, vedno odprte roke za reveže in svoje domačine, je bil original te doline, polu zdravega humorja, vester in delaven kot mravlja, polu zdrave domače podjetnosti, radi karve je svoje podjetje spravil tudi na tako lepo višino. Prav posebno je bila njegova hiša naklonjena šmarski cerkvi, kateri je bilo mnogo naklonjenega, da ni vedela levica, kaj da desnica. Tragično pri Knafličevi smrti je usoda, da so komaj 21 ur pred njegovo smrtjo pokopali njegovo življenjsko družico blago gospo Ivano, rojeno Verbič iz ugledne vrh-